Stichting Pensioenfonds Forbo

Actuariële en Bedrijfstechnische Nota Hoofddocument

Januari 2025
Dit document heeft 56 pagina’s
ABTN SPF V24.0

Documentbeheer en goedkeuring

Versiebeheer

Versie	Auteur	Datum	Revisie
V11.0	Bestuur SPF	15 december 2016	Algehele revisie ABTN
V12.0	Bestuur SPF	April 2017	Herijkte losse versie hoofddocument en bijlagen
V13.0	WTW	December 2017	Update
V14.0	Bestuur SPF	December 2018	Aanpassing ikv onderzoek DNB en gewijzigde/nieuwe wetgeving
V15.0	Bestuur SPF	November 2019	Aanpassing ivm statutenwijziging
V16.0	Bestuur SPF	Februari 2020	Vastlegging premiebeleid en reguliere update
V17.0	Bestuur SPF	April 2020	Vastlegging nieuwe premieafspraak en bestuurssamenstelling
V18.0	Bestuur SPF	December 2020	Jaarlijks actualisatie
V19.0	Bestuur SPF	Februari 2021	Update beloningsbeleid i.h.k.v. SFDR
V20.0	Bestuur SPF	December 2021	Jaarlijkse actualisatie
V21.0	Bestuur SPF	December 2022	Jaarlijkse actualisatie
V22.0	Bestuur SPF	Februari 2023	Toevoeging herzieningenbeleid
V23.0	Bestuur SPF	Januari 2024	Actualisatie
V24.0	Bestuur SPF	Januari 2025	Actualisatie beleggingsbeginselen

Inhoudsopgave

1 Inleiding 1

2 Missie, visie en strategie en doelstellingen 2
2.1.1 Belanghebbenden 2
2.1.2 Missie 2
2.1.3 Visie 2
2.1.4 Strategie **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**
2.1.5 Doelstelling **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**

3 Organisatie, beheer en interne controle 5
3.1 Organisatie pensioenfonds 5
3.1.1 Algemeen bestuur 5
3.1.2 Dagelijks bestuur 6
3.1.3 Beleggingsadviescommissie 7
3.1.4 Communicatiecommissie 7
3.1.5 Risicocommissie 7
3.1.6 Intern Toezicht 8
3.1.7 Verantwoordingsorgaan 9
3.1.8 Compliance Officer 9
3.2 Uitbesteding van werkzaamheden 9
3.3 Beheersmaatregelen en interne controle 10
3.3.1 Specifieke interne controles 12
3.4 Communicatie 12
3.5 Integriteit, belangenverstrengeling, gedragscode, incidentenbeleid en klokkenluidersregeling 13
3.5.1 Integriteit 13
3.5.2 Integriteitsbeleid 13
3.5.3 Doel integriteitbeleid 14
3.5.4 Analyse 14
3.5.5 Beheersmaatregelen per integriteitsrisico 14
3.5.6 Implementatie beheersmaatregelen en monitoring 16
3.5.7 Controleactiviteiten beheersmaatregelen 16
3.5.8 Rapportage 16
3.5.9 Bewustwording 16
3.6 Klachtenregeling 17
3.7 Beloningsbeleid 17

4 Risicohouding, haalbaarheidstoets en aanvangshaalbaarheidstoets 19
4.1.1 Risicohouding 19
4.1.2 Haalbaarheidstoets en aanvangshaalbaarheidstoets 19

4.1.3 Procedure voor de uitvoering, vaststelling en verantwoording van de haalbaarheidstoets 22
4.1.4 Vereist eigen vermogen en minimaal vereist eigen vermogen 22

5 Pensioenregelingen 23
5.1 Regelingen 23
5.2 Deelnemerschap 23
5.3 De inhoud van de pensioenregelingen 24
5.3.1 De pensioenregeling voor Forbo Flooring, Forbo-Novilon en Forbo Eurocol Nederland voor deelnemers die 1 januari 2005 jonger waren dan 55 jaar of op of na 1 januari 2015 deelnemer zijn geworden 24
5.3.2 Pensioenspaarregeling Forbo Flooring 25
5.4 Herzieningenbeleid 26
5.4.1 Algemene uitgangspunten 26
5.4.2 Herzieningen 26
5.4.3 Hardheidsclausule 27

6 Herverzekering 28

7 Voorzieningen, reserves en eigen vermogen 29
7.1 Voorziening pensioenverplichtingen 29
7.2 Toereikendheid voorziening pensioenverplichtingen 31
7.3 Dekkingsgraad 31
7.4 Stichtingskapitaal en overige reserves 32

8 Beleggingsbeleid 33
8.1 Investment Beliefs 33
8.1.1 Inleiding 33
8.1.2 Investment Beliefs 33
8.2 Het strategisch beleggingsbeleid 36
8.2.1 Beleggingsdoelstelling 36
8.2.2 Samenstelling strategische beleggingsportefeuille en tactische bandbreedtes 37
8.3 Opzet en uitvoering vermogensbeheeractiviteiten 38
8.4 Structuur vermogensbeheer 39
8.5 Risicometing en -beheersing 39
8.5.1 Sturen op risico 40
8.5.2 Randvoorwaarden Matching portefeuille 41
8.5.3 Randvoorwaarden Return portefeuille 41
8.5.4 Randvoorwaarden Liquide Middelen 41
8.5.5 Derivaten 41
8.5.6 Valuta 41
8.5.7 Securities Lending 42

8.5.8 Kredietrisico 42
8.6 Resultaatevaluatie 42
8.7 Waarderingsgrondslag 43

9 Premiebeleid 44
9.1 Actuarieel kostendekkende premie 44
9.2 Gedempte actuarieel kostendekkende premie 45
9.3 Feitelijke te betalen vaste premie 46
9.4 Deelnemersbijdrage 46
9.5 Opbouwtoets 46
9.6 Deelnemerspremie ANW-hiaatpensioen 46

10 Financiële sturingsmiddelen 47
10.1 Premiebeleid 47
10.2 Beleggingsbeleid 47
10.3 Toeslagbeleid 47
10.3.1 Toeslagbeleid op grond van het FTK 47
10.3.2 Toeslagbeleid op grond van de AMvB 48
10.4 Beperking pensioenopbouw pensioenregeling 49
10.5 Kortingsbeleid 49
10.6 Noodclausule 50

11 Bijlagen 51
A. Geschiktheidsplan 51
B. Uitvoeringsovereenkomsten 51
C. Gedragscode 51
D. Klokkenluidersregeling 51
E. Incidentenbeleid 51
F. Verklaring inzake beleggingsbeginselen 51
G. Beleid Integraal Risicomanagement 51
H. Taken en bevoegdheden Compliance Officer 51
I. Crisisplan 51
J. Berekenmethode Vereist eigen vermogen 51
K. Uitbestedingsbeleid 51
L. Klachtenregeling 51
M. Organisatie Inrichting 51
N. Financieel crisisbeleid 51
O. Prudent Person onderbouwing 51
P. Beleid en procedure bepaling (beleids-)dekkingsgraad 51
Q. Privacybeleid 52
R. IT-Beleid 52

1 Inleiding

De Stichting Pensioenfonds Forbo (het pensioenfonds of Pensioenfonds Forbo of SPF) is een ondernemingspensioenfonds zoals bedoeld in artikel 1 van de Pensioenwet.

Uit het gestelde in artikel 145 van de Pensioenwet vloeit voort dat een ondernemingspensioenfonds een actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN) dient vast te stellen. De inhoud van deze ABTN dient zodanig te zijn, dat De Nederlandsche Bank tot een oordeel kan komen over de wijze waarop wordt voldaan aan het bepaalde bij of krachtens de artikelen 25, 95, 126 tot en met 137 en 143 van de Pensioenwet.

De ABTN is een levend document dat regelmatig wordt aangepast aan de meest recente ontwikkelingen van het pensioenfonds en de pensioenwereld om ons heen. Deze ABTN is op onderdelen gewijzigd per 1 januari 2024. De ABTN is aan het verantwoordingsorgaan ter kennisname voorgelegd.

Deze ABTN vervangt alle voorgaande nota’s.

2 Missie, visie en strategie en doelstellingen

2.1.1 Belanghebbenden

Het pensioenfonds heeft in de uitvoeringsovereenkomst met de aangesloten werkgevers afspraken gemaakt over de financiering van de pensioenovereenkomst.

Het bestuur heeft daarmee in de zin van deze ABTN de volgende belanghebbenden:

a de actieve deelnemers;

b de gewezen deelnemers;

c de pensioengerechtigden;

d de overige aanspraakgerechtigden als gewezen partners;

e de aangesloten werkgevers.

2.1.2 Missie

Pensioenfonds Forbo heeft als missie om haar deelnemers met een goed gevoel met pensioen te laten gaan en haar pensioengerechtigden met een goed gevoel met pensioen te laten zijn.

Het doel van Pensioenfonds Forbo is het uitvoeren van de pensioenregeling op transparante wijze, in lijn met afspraken sociale partners. Toegezegde pensioenen moeten tijdig en correct worden uitgekeerd.

Pensioenfonds Forbo streeft koopkrachtbehoud na, daarom beheert zij de ingelegde premies op verantwoorde wijze en wordt er gestreefd naar een optimaal rendement tegen een verantwoord en passend risico.

Pensioenfonds Forbo communiceert begrijpelijk, transparant, tijdig en correct naar alle deelnemers.

2.1.3 Visie

Pensioenfonds Forbo heeft een gezonde financiële positie en het bestuur ziet het fonds de komende vijf jaar nog zelfstandig voortbestaan.

Het bestuur is enthousiast, kundig en betrokken en bestuurt het fonds op efficiënte wijze. Deelnemers en betrokken sociale partners van Pensioenfonds Forbo hebben groot vertrouwen in het fonds.

Het bestuur past zichzelf steeds weer aan naar gewijzigde wetgeving en veranderende marktomstandigheden. Daarbij slaagt het bestuur erin om tegen aanvaardbare kosten een optimaal rendement te maken voor de deelnemers.

2.1.4 Doelstellingen

De voornaamste doelstellingen van Pensioenfonds Forbo zijn:

- het waarborgen van de opbouw van de pensioenaanspraken zoals vastgelegd in de bepalingen van het reglement;
- het streven naar het behalen van een zo hoog mogelijk pensioenresultaat conform de vastgelegde ambitie;
- het, tot de overgang naar de nieuwe regeling, minimaliseren van de kansen op een dekkingstekort;
- het streven naar verantwoorde en passende indexatie;
- het op verantwoorde wijze streven naar optimaal beleggingsrendement passend bij de risicohouding;
- door middel van gerichte communicatie zorgen voor het vergroten van kennis over de eigen pensioensituatie en pensioenen in het algemeen bij de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden;
- het op kostenefficiënte wijze uitvoeren van de pensioenregeling.

2.1.5 Strategie

Door blijvend de beleggingsportefeuille te monitoren en de renteveranderingen te volgen kan het bestuur tijdig inspelen op veranderingen op de markt welke voor Pensioenfonds Forbo van belang zijn. Het beleggingsbeleid is gericht op de lange termijn waarbij hedendaagse ontwikkelingen niet uit het oog worden verloren. Op deze manier houdt het bestuur de schommelingen van de dekkingsgraad binnen de bandbreedtes waarbij opwaartse druk wordt gestimuleerd.

Pensioenfonds Forbo stelt de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden centraal. Dit komt vooral tot uitdrukking in de aandacht voor communicatie, de mate van transparantie en de reële verwachtingen die het pensioenfonds bij deelnemers wil wekken.

De communicatie naar de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden moet zorgen voor het vergroten van de kennis over pensioenen in het algemeen en de eigen pensioensituatie. Pensioenfonds Forbo zet de communicatie in middels bijeenkomsten, nieuwsbrieven en de personeelsbladen. Daarnaast moet persoonlijke communicatie helder en begrijpelijk zijn opgesteld.

Betrouwbaarheid van de systemen bij de administrateur en deskundigheid van de mensen zijn een cruciale factor. Flexibiliteit in de systemen zijn van belang om ook de toekomstige veranderingen tegen aanvaardbare kosten te kunnen implementeren.

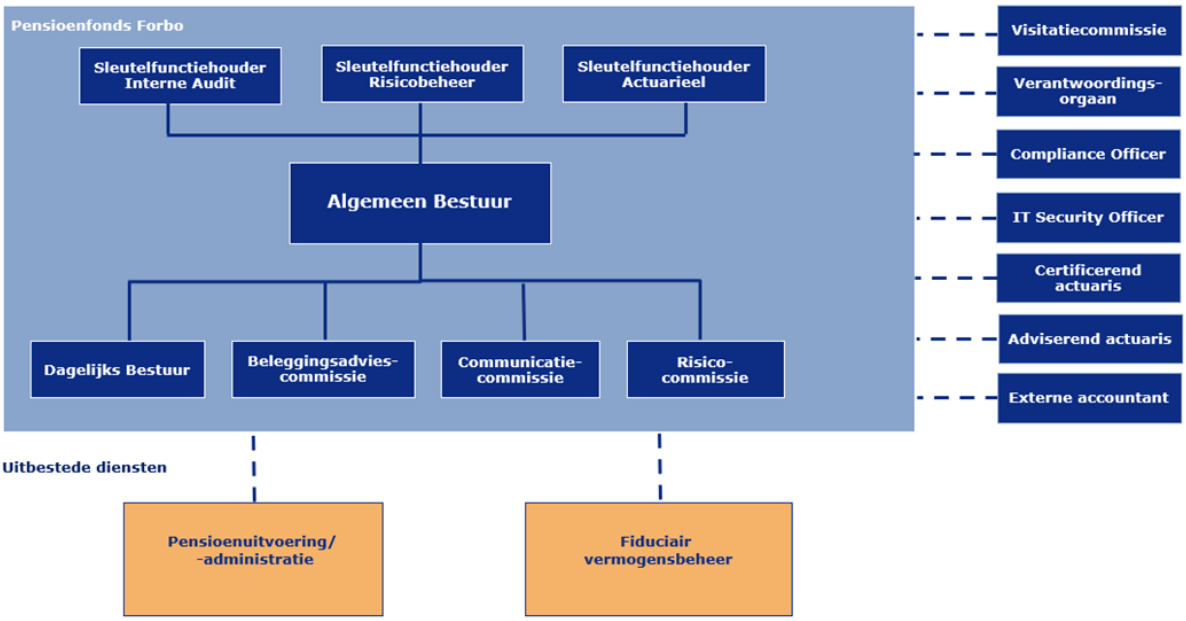
Binnen het bestuur wordt gekeken naar de werkbelasting van bestuurders. Ondersteuning van derden buiten de eigen organisatie kan hierbij een helpende hand bieden. Daarnaast

heeft het bestuur externe deskundigheid toegevoegd in de Beleggingsadviescommissie. Hierdoor wordt gewaarborgd dat kennis en countervailing power op sterkte blijft.

Het gehele bestuur volgt blijvend alle ontwikkelingen op pensioengebied zodat tijdig op ontwikkelingen ingesprongen kan worden wanneer dat nodig is.

3 Organisatie, beheer en interne controle

3.1 Organisatie pensioenfonds

Figuur 1: Organisatie-inrichting Pensioenfonds Forbo

De totale organisatie van Pensioenfonds Forbo bestaat uit een Algemeen bestuur en vier separate commissies zijnde Dagelijks bestuur, Beleggingsadviescommissie, Communicatiecommissie en Risicocommissie. Daarnaast kent het fonds nog drie sleutelfuncties: de Actuariële functie, Risicobeheerfunctie en Interne Auditfunctie. Deze sleutelfuncties en het sleutelfunctiehouderschap worden in de SPF Organisatie-inrichting nader beschreven.

In de navolgende paragrafen worden de verschillende gremia nader beschreven. Voor verdere detaillering wordt verwezen naar bijlage M-Organisatie-inrichting.

3.1.1 Algemeen bestuur

Het pensioenfonds heeft een paritair bestuursmodel. Het bestuur bestaat uit zes (6) personen, van wie drie (3) leden, de voorzitter inbegrepen, namens de vennootschap door het bestuur worden benoemd en drie (3) leden namens de deelnemers en pensioengerechtigden. De leden namens de deelnemers en pensioengerechtigden worden voorgedragen door, respectievelijk de vertegenwoordigers namens deelnemers of vertegenwoordigers namens de pensioengerechtigden in het verantwoordingsorgaan. Alle leden worden, mits deze voldoen aan het functieprofiel, na instemming door de toezichthouder, door het bestuur benoemd. De

bestuursleden benoemen uit hun midden een secretaris, een vicevoorzitter en een penningmeester.

De samenstelling van het bestuur dient te voldoen aan de criteria als vastgelegd in het geschiktheidsplan voor de bestuursleden van het pensioenfonds. Het gestelde in de code pensioenfondsen met betrekking tot diversiteit wordt zoveel mogelijk nagestreefd.

Het pensioenfonds wordt in en buiten rechte vertegenwoordigd door twee leden van het bestuur, bij voorkeur paritair bepaald. De voorzitter of de secretaris zal ten minste worden gekend in relevante gevallen.

Het bestuur legt verantwoording af over het gevoerde beleid en de financiële huishouding in de jaarrekening van het fonds. De jaarrekening wordt in overeenstemming met wettelijke regels gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel en is tevens (op afspraak) ter inzage beschikbaar. Daarnaast wordt een jaarbericht op de website geplaatst.

Het bestuur is op de hoogte van de wet- en regelgeving en de gevolgen daarvan voor het pensioenfonds. Ook bewaakt het bestuur de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de wet- en regelgeving in fondsdocumenten, besluitvormingsprocessen, procedures en de uitvoering.

Het bestuur bewaakt dat het pensioenfonds de wet- en regelgeving en interne regels naleeft (steeds compliant is).

Het bestuur heeft gekozen voor een sterke betrokkenheid en actief betrokken bestuursleden. Het bestuur is eindverantwoordelijk en wordt ondersteund door commissies.

Binnen het bestuur zijn vier commissies werkzaam, te weten:

- Dagelijks bestuur
- Beleggingsadviescommissie
- Communicatiecommissie
- Risicocommissie

De commissies zijn zoveel mogelijk paritair samengesteld en hebben periodiek overleg.

Het bestuur vergadert gemiddeld tien keer per jaar, het verantwoordingsorgaan is bij twee van deze vergaderingen aanwezig.

3.1.2 Dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur bestaat uit een delegatie van het bestuur van minimaal 2 personen. Het dagelijks bestuur heeft de vrijheid om zich te laten adviseren door deskundigen, niet zijnde bestuursleden. Adviserende activiteiten die leiden tot budgettaire uitgaven groter dan EUR 10.000 per jaar dienen door het bestuur te worden goedgekeurd.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het onderhouden van contacten met de toezichthouders en voor uitvoering van de dagelijkse gang van zaken. Het dagelijks bestuur bereidt de agenda van de bestuursvergaderingen voor. Ook heeft deze commissie de verantwoordelijkheid voor operationele ondersteuning van pensioenuitvoerder, de werkmaatschappijen Forbo Flooring, Forbo-Novilon en Forbo Eurocol Nederland, evenals het bestuur. In het kader van de ondersteuning van pensioenuitvoerder is het dagelijks bestuur verantwoordelijk voor het bewaken en beheersen van de operationele risico’s rondom de pensioenuitvoering.

Alle operationele besluiten worden aan ten minste één medebestuurslid, per email voorgelegd aan het gehele bestuur en/of ter besluitvorming op de agenda van de eerstvolgende bestuursvergadering gezet.

Het dagelijks bestuur komt gemiddeld tien keer per jaar bijeen.

3.1.3 Beleggingsadviescommissie

De beleggingsadviescommissie (BAC) is belast met het beleid ten aanzien van beleggingen en is verantwoordelijk voor het monitoren van, beoordelen van en adviseren over de beleggingsactiviteiten. Daartoe voert zij zelfstandig overleg met de externe vermogensbeheerder en bewaakt de uitvoering van het beleggingsplan door de vermogensbeheerder. Tevens stelt de BAC een gedetailleerd beleggingsbeleidsdocument en jaarlijks beleggingsplan op. Het beleggingsbeleidsdocument en beleggingsplan worden door het bestuur vastgesteld (het bestuur is ultiem verantwoordelijk). Voor het uitvoeren van deze taken heeft de BAC een mandaat gekregen vanuit het bestuur en legt zij te nemen besluiten buiten het mandaat voor aan het bestuur. In het kader van de verantwoordelijkheid voor de vermogensbeheerder is deze commissie tevens verantwoordelijk voor het bewaken en beheersen van de operationele risico's rondom vermogensbeheer.

De BAC bestaat uit een delegatie van het bestuur en twee externe deskundigen als vast lid van de BAC. De BAC heeft de vrijheid om zich te laten adviseren door deskundigen, niet zijnde bestuursleden. Adviserende activiteiten die leiden tot budgettaire uitgaven groter dan EUR 10.000 dienen door het bestuur te worden goedgekeurd.

De BAC legt verantwoording af door middel van bespreken van de kwartaal beleggingsperformancerapportage en een jaarlijks voorstel voor het beleggingsplan. Dit beleggingsplan en de rapportages zijn voor belanghebbenden na afspraak ter inzage beschikbaar bij de secretaris.

De BAC komt gemiddeld acht keer per jaar bijeen, de fiduciair vermogensbeheerder is, indien gewenst, bij iedere bijeenkomst vertegenwoordigd.

3.1.4 Communicatiecommissie

De communicatiecommissie bestaat uit een delegatie van het bestuur. De communicatiecommissie wordt ondersteund door communicatiespecialisten van de pensioen-uitvoeringsorganisatie en vergadert gemiddeld vier keer per jaar.

De communicatiecommissie heeft de vrijheid om zich te laten adviseren door deskundigen, niet zijnde bestuursleden. Adviserende activiteiten die leiden tot budgettaire uitgaven groter dan EUR 10.000 per jaar dienen door het bestuur te worden goedgekeurd.

De communicatiecommissie is belast met de voorbereiding en advisering van het beleid met betrekking tot de communicatie en stelt daartoe jaarlijks een communicatieplan op, dat ter advies wordt voorgelegd aan het VO en daarna ter goedkeuring wordt aangeboden aan het bestuur.

De communicatiecommissie meet periodiek maar ten minste één keer per drie jaren de effectiviteit van de ingezette communicatiemiddelen.

3.1.5 Risicocommissie

De Risicocommissie bestaat uit een delegatie van het bestuur aangevuld met de SFH Risico en de compliance officer. De risicocommissie wordt ondersteund door externe deskundigen van

Willis Towers Watson (WTW). Daarnaast ontvangt de risicocommissie periodiek een toelichting op de financiële risico's en gebeurtenissen op gebied van beleggingen in de betreffende periode via de BAC. De niet-financiële risico's worden toegelicht door de 1e lijn/ het dagelijks bestuur.

Het bestuur is eindverantwoordelijk voor het risicomanagement en verantwoordelijk voor een passende beheersing van alle risico's waar het pensioenfonds mee wordt geconfronteerd. Vanuit die verantwoordelijkheid dient het bestuur zorg te dragen voor de inrichting van de governance waaronder verdeling van de risico-eigenaren en sleutelfuncties.

De risico's bij SPF kunnen ingedeeld worden in twee categorieën:

- Financiële risico's (beleggingsrisico's)
- Niet-financiële risico's

Binnen de niet-financiële risico's is nog onderscheid te maken in risico's die meer bestuurlijk van aard zijn (integriteit, belangenverstrengeling, governance), IT-risico's en risico's die meer specifiek voor pensioenfondsen gelden (Uitbesteding, Juridisch, operationeel en omgeving).

Naast de governance dient het bestuur ook zorg te dragen voor de inrichting van een IRM-raamwerk dat leidt tot een systematische risicoanalyse. Dit IRM-raamwerk begint bij het vaststellen van de risicohouding en omvat vervolgens:

■ ***identificatie***: met welke risico's wordt het pensioenfonds geconfronteerd?

■ ***risicoanalyse***: hoe groot worden deze risico's ingeschat?

■ ***attitude***: formulering van gewenste beheersingsniveau, past het risico binnen de risicohouding en welke acties zijn wenselijk?

■ ***evaluatie***: om continue verbetering van het IRM proces te bereiken is een periodieke (jaarlijkse) evaluatie van de werking van het IRM noodzakelijk. De evaluatie kan worden gezien als de laatste stap van een herhalend proces.

3.1.6 Intern Toezicht

Het bestuur draagt zorg voor de organisatie van een transparant intern toezicht met betrekking tot het functioneren van (het bestuur van) het pensioenfonds.

Met de uitvoering van het intern toezicht is belast een door het bestuur bij schriftelijk besluit in te stellen visitatiecommissie. De visitatiecommissie bestaat uit drie onafhankelijke door het bestuur te benoemen deskundigen. Het verantwoordingsorgaan heeft het recht een bindende voordracht te doen voor leden van de visitatiecommissie. Het bestuur is bevoegd de leden van de visitatiecommissie te ontslaan, indien dit naar het oordeel van het bestuur noodzakelijk is en nadat het verantwoordingsorgaan een bindend advies heeft gegeven.

Het gestelde in de code pensioenfondsen met betrekking tot diversiteit wordt zoveel mogelijk nagestreefd.

De visitatiecommissie heeft als taak het kritisch beoordelen van het functioneren van (het bestuur van) het pensioenfonds zoals gesteld in de Code Pensioenfondsen en het beoordelen van het functioneren van de voorzitter. De visitatiecommissie beoordeelt en rapporteert jaarlijks, of – gehoord het verantwoordingsorgaan – vaker indien daartoe aanleiding is vóór een door het bestuur aan te geven tijdstip schriftelijk aan het bestuur over het beleid van het bestuur en over de algemene gang van zaken in het pensioenfonds. Hiertoe voert de visitatiecommissie twee maal per jaar overleg met een delegatie van het bestuur en een

delegatie van het verantwoordingsorgaan. De visitatiecommissie is ten minste belast met het toezien of adequate risicobeheersing wordt toegepast en of evenwichtige belangenafweging door het bestuur wordt toegepast. De visitatiecommissie legt verantwoording af over de uitvoering van de taken aan het verantwoordingsorgaan en de vennootschap. De bevindingen worden opgenomen in het jaarverslag.

3.1.7 Verantwoordingsorgaan

In lijn met de Wet versterking bestuur pensioenfondsen heeft het bestuur bij schriftelijk besluit een verantwoordingsorgaan ingesteld. Het verantwoordingsorgaan van de stichting bestaat uit zeven leden. In het verantwoordingsorgaan zijn de deelnemers en de pensioengerechtigden evenredig op basis van onderlinge getalsverhoudingen vertegenwoordigd. Deze vertegenwoordiging is verder uitgewerkt in het Reglement Verantwoordingsorgaan. Het verantwoordingsorgaan streeft naar het hebben van drie aspirant-leden zonder stemrecht waarvan minimaal één namens de pensioengerechtigden.

Het gestelde in de code pensioenfondsen met betrekking tot diversiteit en zelfevaluatie wordt zoveel mogelijk nagestreefd.

Het bestuur legt verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan over het beleid dat het voert, de gerealiseerde uitkomsten van dit beleid en de beleidskeuzes die het eventueel voor de toekomst maakt.

3.1.8 Compliance Officer

Het bestuur van SPF heeft een compliance officer aangewezen buiten de kring van het bestuur van het pensioenfonds, die een onafhankelijke rol binnen het pensioenfonds vervult. De compliance officer is benoemd door het bestuur van het pensioenfonds en rapporteert aan de voorzitter van het bestuur, zowel voor de dagelijkse gang van zaken, als in het geval zich een bijzondere omstandigheid heeft voorgedaan.

De compliance officer is onafhankelijk en maakt geen onderdeel uit van het bestuur. Dit betekent dat de functionaris onafhankelijk rapporteert over de status van compliance, integriteit en gerelateerde incidenten. De compliance officer is belast met de controle op de naleving van de gedragscode en het integriteitsbeleid. Daarnaast is de compliance officer betrokken bij de jaarlijkse risicoanalyse met betrekking tot het integriteitsbeleid.

Alle betrokkenen van Pensioenfonds Forbo hebben de mogelijkheid om onregelmatigheden van algemene, operationele en financiële aard te rapporteren aan de compliance officer. Dit kan gaan om onregelmatigheden zowel binnen het pensioenfonds als bij partijen aan wie taken uitbesteed zijn. Daarnaast doet de compliance officer actief uitvraag naar de in het integriteitsbeleid benoemde onderwerpen waarbij de nadruk ligt op belangenverstrengeling. In de bijlage is de omschrijving van taken en bevoegdheden van de compliance officer opgenomen.

3.2 Uitbesteding van werkzaamheden

Grondslag voor de uitbesteding van activiteiten is te allen tijde een uitbestedingsovereenkomst met een Service Level Agreement (SLA), waarin de wederzijdse rechten en plichten zijn vastgelegd conform hetgeen bij de Pensioenwet is bepaald.

De volgende activiteiten zijn uitbesteed:

- Administratief beheer van het pensioenfonds
- Vermogensbeheer
- Invulling Actuariële sleutelfunctiehouder /uitvoering Actuariële functie
- Invulling Interne Audit sleutelfunctiehouder/ uitvoering Interne Audit functie
- Invulling Risicomanagement sleutelfunctiehouder/ uitvoering Risicomanagment functie

Voor de volgende activiteiten heeft het fonds een dienstverleningsoveenkomst afgesloten:

- Actuariële werkzaamheden (zowel adviserend als certificerend)
- Accountantswerkzaamheden
- Externe deskundigheid in de BAC

Als de accountant of certificerend actuaris niet-controlewerkzaamheden moet verrichten, verstrekt het bestuur hiervoor een afzonderlijke opdracht. Hierbij weegt het bestuur af of de niet-controlewerkzaamheden kunnen worden uitgevoerd door de accountant, de actuaris of door een derde partij.

In de bijlage is het uitbestedingsbeleid verder uitgewerkt.

3.3 Beheersmaatregelen en interne controle

Het bestuur vergadert zo dikwijls als de voorzitter dat nodig acht en tevens op schriftelijk verzoek van ten minste vier bestuursleden.

Jaarlijks stelt het bestuur doelstellingen vast in een jaarplan welke onderbouwd worden met een begroting. Het bestuur wordt voor wat betreft het beleggingsbeleid ondersteund door een beleggingsadviescommissie, waarin ter zake deskundigen zitting hebben. Het bestuur benoemt de leden van de beleggingsadviescommissie. Ieder jaar stelt de beleggingsadviescommissie een beleggingsplan voor het nieuwe jaar voor, welke vastgesteld wordt door het bestuur. De beleggingsadviescommissie adviseert het bestuur over te nemen acties.

Het bestuur brengt jaarlijks onder overlegging van een accountantsverklaring schriftelijk verslag uit aan de deelnemers van het pensioenfonds van het in het afgelopen boekjaar gevoerde beleid en beheer. Hiertoe relevante stukken liggen voor de deelnemers ter inzage. Het bestuur is gedechargeerd voor zijn beleid en beheer, tenzij het verantwoordingsorgaan een negatief advies uitbrengt naar aanleiding van de bedoelde stukken.

Per kwartaal ontvangt het bestuur de voortgangsrapportage van de administrateur. Voor de uitoefening van haar taak beschikt het bestuur tevens ten minste over de volgende (management)informatie:

- Een maand- en kwartaalrapportage betreffende de beleggingen en de daarbij behorende (geprognosticeerde) ontwikkeling van de dekkingsgraad.
- Een kwartaalrapportge betreffende de uitvoering en administratie van de regeling en de daarbij behorende klachten- en voortgangsrapportages.

- De relevante ontwikkelingen op pensioengebied en de mogelijke consequenties hiervan voor het fonds. Tevens worden enkele vakbladen binnen het bestuur verspreid.
- Het door het administratiekantoor voorbereide jaarverslag inclusief jaarrekening van het fonds.
- Een accountantsverklaring plus schriftelijk verslag van de accountant.
- Een actuarieel rapport plus een actuariële verklaring van de certificerend actuaris.

Eveneens heeft SPF het beleid ten aanzien van het risicomanagement expliciet vastgelegd in een beleid Integraal Risicomanagement. Hierin is het risicomanagement ten aanzien van alle (financiële en niet-financiële) risico's opgenomen.

Ter voorkoming van belangenconflicten en van misbruik en oneigenlijk gebruik van de bij het pensioenfonds aanwezige informatie heeft het pensioenfonds een gedragscode opgesteld (zie bijlage). Deze gedragscode geldt voor de bestuursleden, voor de leden van het verantwoordingsorgaan, voor de leden van de beleggingsadviescommissie. De administrateur, certificerend actuaris, adviserend actuaris, fiduciair vermogensbeheerder en accountant kennen een eigen gedragscode welke met het bestuur gedeeld is en aansluit op de code van SPF. Leden van het bestuur en leden van het verantwoordingsorgaan ondertekenen de gedragscode bij infunctietreding. Daarnaast ondertekenen ze jaarlijks een verklaring over het naleven van de gedragsregels.

De bevoegdheden van het bestuur en de administrateur ten aanzien van financiële transacties zijn vastgelegd in bijlage M- Organisatie-inrichting.

De interne controle is zoveel mogelijk gewaarborgd door de volgende maatregelen van interne controle:

- Het beschermen van systemen en eigendommen door middel van procuratie regelingen, toegangsbeveiliging, beleggingsrichtlijnen en benchmarks.
- Het daar waar mogelijk aanbrengen van functiescheidingen.
- Het toepassen van het vier-ogen-principe bij de acceptatie en de mutaties in de deelnemersadministratie. Dit houdt in dat de salarisadministrateur van de ondernemingen de wijzigingen opgeeft aan de administrateur van het fonds; de administrateur verwerkt de mutaties en achteraf vindt controle plaats op de juiste en volledige verwerking.
- Het afbakenen van bevoegdheden, door het beperken van het aantal bevoegdheden per persoon en het beperken van het aantal personen per bevoegdheid.

Het bestuur benoemt een beleggingsadviescommissie van ten minste drie personen waarvan een externe deskundige. De beleggingsadviescommissie dient als adviesorgaan van het bestuur, de taken en verantwoordelijkheden zijn door het bestuur vastgesteld.

De beleggingsadviescommissie wordt te allen tijde geraadpleegd door de voorzitter en/of penningmeester op het gebied van:

- het vermogens- en beleggingsbeleid;
- toevoegingen/onttrekkingen aan het belegd vermogen.

3.3.1 Specifieke interne controles

Na raadpleging van de externe accountant worden interne controle maatregelen uitgevoerd en vastgelegd met betrekking tot de volgende werkzaamheden:

- Administratie voering in het algemeen: De extern administrateur dient ISAE-3402 gecertificeerd te zijn. De ISAE-3402 certificering dient betrekking te hebben op zowel de activa als de verplichtingen van het fonds. Jaarlijks zal de externe accountant rapporteren over de betrouwbaarheid van de interne controles, op basis van de minimum vereisten voor een goedkeurende verklaring bij de jaarverslaggeving van het fonds.

- Dagelijks bestuur: Het dagelijks bestuur dient controle maatregelen uit te voeren die de volledigheid, tijdigheid en juistheid van de verwerking van mutaties van personeelsgegevens in de breedste zin van het woord vaststelt. Dit aan de hand van vergelijking van gegevens van de aangesloten vennootschappen met de gegevens van de externe administrateur.

- Administratie beleggingen: De administratie van de beleggingen wordt gevoerd door de externe vermogensbeheerder. Per kwartaal dient de aansluiting te worden vastgesteld tussen de registratie van de vermogensbeheerder, en de gegevens van de externe administrateur.

- Autorisatie betalingen: Betaling van ontvangen facturen dienen te allen tijde te worden geautoriseerd door twee bestuursleden (paritair);

  Betalingen van pensioenuitkeringen worden door de externe administrateur verwerkt en doorlopen de autorisatie procedures conform het vereiste onder ISAE-3402. De betalingsbevoegdheid betreft slechts de reguliere uitkeringen en is gelimiteerd zoals beschreven in de Organisatie Inrichting.

3.4 Communicatie

In lijn met de Code Pensioenfondsen heeft het bestuur een communicatieplan opgesteld. Het bestuur refereert met dit plan naar de onder de Pensioenwet voorgeschreven communicatiestromen. Doelstellingen van het plan zijn onder andere: vergroten van het bewustzijn van de eigen pensioenregeling en eigen pensioenopbouw, bevordering van betrokkenheid bij het pensioenfonds, vergroten van kennis over pensioenen en pensioenregelingen, informatie over reilen en zeilen van het pensioenfonds. Zowel interne als externe doelgroepen zijn geïdentificeerd en er zijn afspraken gemaakt over de te ontwikkelen communicatievormen. De belangrijkste daarvan zijn:

- Een website specifiek voor het pensioenfonds met onder andere informatie over bestuurszaken, financiële ontwikkeling van het pensioenfonds en wetenswaardigheden over pensioenregelingen en pensioenen in het algemeen. Met deze website worden eveneens pensioengerechtigden bereikt.

- Het jaarlijkse uniform pensioenoverzicht (UPO) waarin per deelnemer een overzicht wordt gegeven van de hoogte van de verworven pensioenaanspraken, een opgave van de reglementair te bereiken pensioenaanspraken, de reglementaire pensioenleeftijd, informatie over de toeslagverlening en een opgave van de aan het desbetreffende of voorafgaande kalenderjaar toe te rekenen waardeaangroei van pensioenaanspraken. Hiervoor wordt het landelijk ingevoerde model gebruikt.

- Daarnaast kan de deelnemer op het UPO informatie vinden over: de beleidsdekkingsgraad op de peildatum van het UPO, verwijzing naar de website voor aanvullende informatie over

beleggingen en het jaarverslag, informatie over eventuele kortingen, toeslagen en garanties.

- Nieuwe en bestaande deelnemers informeren over de inhoud van de pensioenregeling middels het Pensioen 1-2-3.
- Vervaardiging van een electronische versie van het pensioenreglement; Publicatie van deze stukken op het elektronische informatiebulletin van de ondernemingen en de website. Daarnaast ontvangen deelnemers op verzoek afschriften van de formele documenten als statuten en reglementen.
- Aandacht geven aan het verschijnen van het Jaarverslag met daarin opgenomen de jaarrekening.
- Onderhouden van eigen e-mail adres van het pensioenfonds en regelmatige informatie over contactpersonen.
- Het geven van voorlichtingsbijeenkomsten als (wettelijke) ontwikkelingen daartoe aanleiding geven.

Het bestuur evalueert periodiek maar minimaal ééns per drie jaar de resultaten van de communicatie-inspanningen.

Het communicatiebeleid wordt aan het verantwoordingsorgaan tijdig ter advies voorgelegd, alvorens het wordt vastgesteld in het bestuur.

3.5 Integriteit, belangenverstrengeling, gedragscode, incidentenbeleid en klokkenluidersregeling

Het pensioenfonds kent een beleid ten aanzien van integriteit en belangenverstrengeling. Daarnaast kent het bestuur een gedragscode, incidentenbeleid en klokkenluidersregeling. Deze zijn opgenomen in de bijlage. De risicoanalyse is opgenomen in het beleid integraal risicomanagement.

3.5.1 Integriteit

Integriteit valt uiteen in drie vormen, persoonlijke, relationele en organisatorische integriteit. Onder persoonlijke integriteit valt, onder andere, betrouwbaarheid, openheid en bewustzijn. Bij relationele integriteit moet men denken aan vragen als wie zijn de stakeholders, welke belangen spelen er en zijn er afhankelijkheden tussen verschillende partijen? Onderwerpen als openheid, organisatiestructuur en verantwoordingscultuur vallen onder organisatorische integriteit. Per integriteitcomponent zijn mogelijke beheersmaatregelen opgenomen ten behoeve van de beheersing van de integriteitrisico’s

3.5.2 Integriteitsbeleid

Het integriteitsbeleid van SPF heeft haar grondslag in externe wet- en regelgeving en interne procedures en (gedrags-)regels, die de professionele dienstverlening en de weerbaarheid tegen mogelijke aantastingen van de soliditeit, integriteit en reputatie versterkt. Dit

integriteitsbeleid zet vooral in op het onderkennen en herkennen van risicosituaties en kan alleen werken wanneer alle betrokken partijen binnen SPF dit beleid uit kunnen voeren en uitdragen.

Het beleid van SPF is er op gericht om integriteitrisico's tot een acceptabel niveau terug te brengen. Onder integriteitrisico's wordt verstaan het gevaar voor de aantasting van de reputatie, alsmede de bestaande en toekomstige bedreiging van het vermogen of resultaat van het pensioenfonds. Het gaat hierbij om de risico's voor de organisatie en overige stakeholders (persoonlijk, relationeel en organisatorisch). Hiertoe worden risico's geanalyseerd, onderkend en beheersmaatregelen getroffen. SPF blijft te allen tijde verantwoordelijk voor het integriteitbeleid, ook bij uitbestede onderdelen.

3.5.3 Doel integriteitbeleid

Het doel van dit integriteitbeleid is het verschaffen van inzicht aan interne- en externe partijen over de onderkenning van integriteitrisico's, de genomen beheersmaatregelen en de controle op de beheersmaatregelen.

3.5.4 Analyse

Mede op basis van de in FIRM en FOCUS onderkende risico's heeft SPF een risicoanalyse uitgevoerd op het door haar gevoerde beleid. Met dit beleid wordt invulling gegeven aan de in FOCUS benoemde integriteitrisico's.

Uit de risicoanalyse van SPF zijn de volgende integriteitrisico's naar voren gekomen:

- Risico op belangenverstrengeling (nevenfuncties);
- Risico op handel met voorwetenschap/ marktmanipulatie;
- Risico op onoorbaar handelen (maatschappelijk onbetamelijk gedrag);
- Risico op benadeling van derden;
- Risico op corruptie (omkoping);
- Risico op omzeilen sancties (vermogensbeheer);
- Risico op fraude (vermogensbeheer):
- Risico op ontduiking of ontwijking van fiscale regelgeving;
- Risico op witwassen en terrorismefinanciering (vermogensbeheer);

Periodiek voert SPF een analyse uit op reeds bekende integriteitrisico's. Daarnaast wordt geïnventariseerd in hoeverre zich nieuwe risico's hebben voorgedaan.

3.5.5 Beheersmaatregelen per integriteitsrisico

Ter beheersing van de geïnventariseerde integriteitrisico's zijn de volgende maatregelen geformuleerd. Het toepassen van beheersmaatregelen draagt bij aan het mitigeren van de integriteitrisico's tot een aanvaardbaar en verantwoord niveau.

Naast de reeds, in de SPF gedragscode, gevoerde regels en beheersmaatregelen zijn onderstaande beheersmaatregelen opgenomen ten behoeve van de beheersing van de integriteitrisico's.

Naast deze maatregelen wordt invulling gegeven aan het bevorderen van gewenst gedrag tijdens de periodieke risicomanagementworkshop.

Belangenverstrengeling

- Procedure melding, aan de compliance officer, van: relatiegeschenken, uitnodigingen en privétransacties zakelijke relatie. Wat, hoe, aan wie en waarom;
- Procedure nevenfuncties, voorbeelden toetsingscriteria: bezoldiging, wordt de functie uitgevoerd ten gunste van het pensioenfonds, in eigen tijd, zakelijke relatie fonds, activiteiten belemmerend voor fonds en functie;
- Vastleggen van meer integriteitgevoelige functies (insider), welke functies kwalificeren als (meer) integriteitgevoelig;

Voorwetenschap

- Meldplicht privétransacties, hoe, wat, waar, wanneer en aan wie;
- Meldplicht, verplichting om het hebben van voorwetenschap en marktinformatie te melden (ook gelieerde derden), melding wat, aan wie, wanneer en hoe;

Onoorbaar handelen

- Maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB). Periodieke update lijst met partijen grijze/zwarte lijst en monitoring hiervan via de rapportage van de vermogensbeheerder;
- Onderschrijven Maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) beleid van de vermogensbeheerder.
- Investment beliefs SPF;
- Strategie en Missie SPF;
- Klokkenluiderregeling;
- Incidentenregeling;

Corruptie(omkoping)

- Paritair 4-ogen principe bij aangaan opdrachten derden en afhandeling facturen;

Cybercrime

- Volgen Internetprotocol werkgever; Internetplatform is onder beheer werkgever;
- Pensioenuitvoerder/administrateur; Rapportage over risicobeheersing

Omzeilen sancties

- Controle vermogensbeheerder via rapportage;
- Paritair 4-ogen principe, bij opdrachtbevestiging.

Benadeling derden

- Incidentenregeling;
- Klachtenprocedure;
- Eisen aan deskundigheid, betrouwbaarheid en screening (bestuurders, leden verantwoordingsorgaan en derde partijen)

Fraude

- Paritair 4-ogen principe;
- Bespreking beleggingen in periodiek overleg;
- Selectieproces bij aanstelling externe vermogensbeheerders

Ontduiking of ontwijking van fiscale regelgeving

- Controle via GBA;
- Check op loonbelasting bij uitkeringen;
- Controle van de premie door certificerend actuaris;
- Controle bij de Pensioenuitvoerder/administrateur

Witwassen

- Controle beleid van de vermogensbeheerder. Naleving van het beleid komt terug in de rapportage van de vermogensbeheerder.

Terrorismefinanciering

- Screening van organisaties aan nationale en internationale sanctielijsten via het beleid en rapportering van de vermogensbeheerder;
- Screening van (gewezen) deelnemers aan nationale en internationale sanctielijsten via het beleid en rapportering van de Pensioenuitvoerder/administrateur;

3.5.6 Implementatie beheersmaatregelen en monitoring

De beheersmaatregelen zijn verankerd en vastgelegd in procedure- en/of procesbeschrijvingen van SPF. SPF heeft een compliance officer aangesteld. De compliance officer voert controles uit op de genomen beheersmaatregelen en rapporteert periodiek aan het bestuur over de status en effectiviteit van de beheersmaatregelen.

3.5.7 Controleactiviteiten beheersmaatregelen

- Opvolgen beheersmaatregelen zoals benoemd bij de jaarlijkse risicoanalyse;
- Risicomanagementrapportage per kwartaal;
- Controle en toetsing derde partijen (middels rapportage van pensioenuitvoerder en vermogensbeheerder);
- Gericht integriteitonderzoek compliance officer.

3.5.8 Rapportage

De compliance officer rapporteert aan het bestuur over de beheersing van integriteitrisico's. Het bestuur legt hierover verantwoording af aan:

- Verantwoordingsorgaan;
- Visitatiecommissie;
- De Nederlandsche Bank (DNB).

3.5.9 Bewustwording

Vertrouwen is cruciaal en van doorslaggevend belang voor het functioneren van SPF. Integriteit is een van de belangrijkste pijlers onder het vertrouwen in de sector en SPF. Daarbij is bewustwording van essentieel belang.

Deze bewustwording is gericht op het veranderen en verbeteren van kennis, houding en gedrag van het bestuur ten aanzien van externe wet- en regelgeving en interne procedures en (gedrags)regels. Het bestuur van SPF werkt aan deze bewustwording via een managementevaluatie en risicobeoordeling.

In de risicobeoordeling komen aan de orde:

- Bewust zijn van de betekenis, het nut en de noodzaak van kennis van integriteitrisico's in het algemeen en de wijze waarop SPF daar invulling aan geeft;

- Kennis hebben over de belangrijkste wet- en regelgeving en interne gedragsregels en procedures met betrekking tot integriteitkwesties;
- Vermeende ongewenste gedragingen en incidenten leren herkennen en signaleren en weten welke procedures in geval van een incident of ongewenste gedragingen moeten worden gehanteerd.

3.6 Klachtenregeling

Het pensioenfonds kent een klachtenbeleid en -procedure. Deze regeling is opgenomen in de bijlage L van deze ABTN.

3.7 Beloningsbeleid

Het pensioenfonds voert een beloningsbeleid dat bijdraagt aan het voorkomen van (schijn van) belangenverstrengeling, het voorkomen van het nemen van onaanvaardbare of ongewenste risico's, waaronder duurzaamheidsrisico's -, en het voorkomen van het maken van kosten die niet in het belang zijn van belanghebbenden bij het pensioenfonds.

Het beloningsbeleid van SPF voldoet aan de wettelijke eisen uit de Sustainable Financial Disclosure Regulation, het Besluit Financieel Toetsingskader, de Code Pensioenfondsen en de Principes beheerst beloningsbeleid van AFM en DNB en Europese pensioenwetgeving (IORP-II).

Het pensioenfonds legt het beleid met betrekking tot beloning schriftelijk vast en maakt dit openbaar via de website van het fonds.

3.7.1 Doelgroep beloningsbeleid SPF

Voor SPF zijn de regels rondom het beloningsbeleid in de pensioensector van toepassing op bestuursleden en leden van het verantwoordingsorgaan (VO) die niet (meer) werkzaam zijn bij Forbo. In de praktijk betreft dit met name de leden van het Bestuur en het VO die gepensioneerd zijn.

Bestuurs- en VO-leden die in dienst zijn van Forbo ontvangen geen bezoldiging vanuit SPF. Zij worden geacht hun lidmaatschap van het bestuur danwel het VO te combineren met hun reguliere baan. Bestuurs- en VO-leden in dienstbetrekking van Forbo vallen onder het algemene arbeidsvoorwaarden-beleid van Forbo en ontvangen geen (aanvullende) beloning vanuit SPF. Daarmee is geen sprake van beloningscomponenten waarmee meer risico's worden genomen dan voor het pensioenfonds aanvaardbaar zijn.

SPF heeft de uitvoering van de pensioenregeling en het vermogensbeheer volledig uitbesteed. Het pensioenfonds heeft daarvoor geen medewerkers in dienst. SPF zorgt er verder voor dat het beloningsbeleid van partijen aan wie taken zijn uitbesteed, niet aanmoedigt om meer risico's te nemen dan voor SPF aanvaardbaar is. SPF beoordeelt bij de uitbestedingspartijen of het daar gehanteerde beloningsbeleid in overeenstemming is met het beleid van SPF. Dit is een vast onderdeel van de contractafspraken bij het sluiten of verlengen van een uitbestedingsovereenkomst.

3.7.2 Criteria beloning leden bestuur en verantwoordingsorgaan SPF

In het kader van de wettelijke eisen voor beheerst beloningsbeleid heeft het Bestuur van SPF met betrekking tot de leden van het bestuur en VO waarop het beloningsbeleid voor pensioenfondsen van toepassing is, de volgende criteria vastgesteld:

Bestuursleden en leden van het VO niet (meer) in dienst van Forbo

- Het beloningsbeleid is in overeenstemming met de doelstellingen van SPF, het langetermijn belang, het risicoprofiel en is passend gelet op de omvang, financiële stabiliteit en organisatie en prestaties van het fonds.
- De beloning moet bijdragen aan deugdelijk, prudent en doeltreffend bestuur van het fonds.
- De beloning en/of een eventuele (onkosten)vergoeding staat in redelijke verhouding tot de gedragen verantwoordelijkheid, de aan de functie gestelde (geschiktheids)eisen en het tijdsbeslag. Ten aanzien van het bepalen van het tijdsbeslag wordt de wettelijke VTE-score in beginsel als uitgangspunt gehanteerd.
- Bij tussentijds ontslag wordt geen ontslagvergoeding door SPF verstrekt.
- Er is geen sprake van beloningen en/of (onkosten)vergoedingen die gerelateerd zijn aan de financiële resultaten van SPF. Eventuele negatieve prikkelwerking is dan ook niet aan de orde.
- De hoogte van de beloning is marktconform (en conform richtlijnen van de Pensioenfederatie) en zodanig dat een financieel belang een kritische opstelling niet in de weg staat.

Om de continuïteit van het pensioenfonds of, indien nodig, de correcte afwikkeling van liquidatie, en zo de rechten van alle deelnemers en pensioengerechtigden, zeker te stellen zal, indien de sponsor (Forbo) de salarissen van de bestuursleden niet meer kan doorbetalen (om wat voor reden dan ook), het pensioenfonds deze betalingen overnemen zolang dat nodig zal zijn. De beloning, zoals hierboven omschreven, zal dan gelden voor de bestuursleden en leden van het verantwoordingsorgaan, de compliance officer en de drie sleutelfunctiehouders (zoals vereist volgens IORP-II) e.e.a. conform het beloningsbeleid van SPF.

Driejaarlijks vindt door het bestuur een evaluatie plaats van het beloningsbeleid waarbij wordt bekeken of het beleid nog voldoet aan de geformuleerde doestellingen en uitgangspunten en zonodig wordt geactualiseerd.

4 Risicohouding, haalbaarheidstoets en aanvangshaalbaarheidstoets

4.1.1 Risicohouding

In overleg met sociale partners zijn de volgende beleidsuitgangspunten geformuleerd die ten grondslag liggen aan de risicohouding:

- Het meeste belang wordt gehecht aan het vermijden van situaties van dekkingstekort en het vermijden van situaties van grote rechtenkortingen;
- Daarnaast is het realiseren van de toeslagambitie belangrijk;
- Korte termijn risico's zijn acceptabel om lange termijn doelstelling te halen.
- Het risico van kleine kortingen wordt geaccepteerd:
    - maximale rechtenkorting in enig jaar van 5%
    - maximale opbouwkorting in enige jaar 10% of lager

Er is sprake van een vaste premiesystematiek. Er geldt geen bijstortingsverplichting. De pensioenpremie wordt zodoende niet gezien als een sturingsmiddel.

Periodiek maar minimaal eens in de drie jaar zal aan de hand van een ALM-studie het in deze ABTN beschreven beleid worden getoetst. Aan de hand van de uitkomsten zal onder meer worden beoordeeld of de risico's zich nog binnen aanvaardbare grenzen bevinden, de sturingsmiddelen nog voldoende kracht hebben en de ambitie van het fonds met betrekking tot het voorwaardelijke toeslagbeleid nog realiseerbaar is. Indien de uitkomsten van de ALM-studie daartoe aanleiding geven zal het beleid worden aangepast.

4.1.2 Haalbaarheidstoets en aanvangshaalbaarheidstoets

De haalbaarheidstoets bestaat uit de aanvangshaalbaarheidstoets en de jaarlijkse haalbaarheidstoets en wordt uitgevoerd op basis van de door DNB voorgeschreven economische scenario's. De haalbaarheidstoets toetst de financiële opzet van het fonds op de lange termijn van 60 jaar en toetst of het verwachte pensioenresultaat voldoet aan de door het fonds zelf gestelde normen onder meerdere scenario's. Als uit de haalbaarheidstoets blijkt dat het verwachte pensioenresultaat niet voldoet aan deze norm, dan treedt het fonds in overleg met sociale partners. Indien nodig zal het fonds maatregelen treffen om de financiële opzet van het fonds te verbeteren. Daarnaast wordt door middel van de aanvangshaalbaarheidstoets eveneens getoetst of het premiebeleid over de berekeningshorizon van 60 jaar realistisch en haalbaar is.

Aanvangshaalbaarheidstoets

De aanvangshaalbaarheidstoets is in 2015 voor het eerst uitgevoerd en vastgesteld naar aanleiding van invoering van het nieuwe FTK per 1 januari 2015. De aanvangshaalbaarheidstoets zal opnieuw worden uitgevoerd en vastgesteld als het fonds besluit een nieuwe pensioenregeling uit te voeren of als er sprake is van significante wijzingen in het premiebeleid, toeslagbeleid, beleggingsbeleid of de te gebruiken scenario's. Door de nieuwe premieafspraak van sociale partners is in 2020 opnieuw een

aanvangshaalbaarheidstoets uitgevoerd. De ondergrenzen die gehanteerd zijn in de aanvangshaalbaarheidstoets van 2020 zijn vastgesteld in overleg met sociale partners. Bij eventueel toekomstig uit te voeren aanvangshaalbaarheidstoetsen zullen deze ondergrenzen opnieuw worden vastgesteld in overleg met de sociale partners.

De rapportagedatum is 1 januari van het boekjaar waarin de nieuwe regeling wordt ingevoerd of de wijziging van de huidige plaatsvindt. De resultaten worden bij DNB ingediend maximaal één maand nadat het fonds heeft besloten tot invoering van de nieuwe regeling of als er sprake is van significante wijzingen in het premiebeleid, toeslagbeleid, beleggingsbeleid of de te gebruiken scenario's.

Vanuit het vereist eigen vermogen en vanuit de feitelijke financiële positie van het pensioenfonds is berekend wat de verwachte pensioenresultaten zijn en zijn door het bestuur normen (ondergrenzen) vastgesteld waaraan deze verwachtingen dienen te voldoen. Daarnaast is er ook gekeken naar het pensioenresultaat op basis van de 5% scenario's die tot de slechtste resultaten leiden, ook wel het slechtweerscenario genoemd. Ook hiervoor heeft het bestuur een norm (ondergrens) vastgesteld.

De door het bestuur vastgestelde normen zijn 80% voor het verwacht pensioenresultaat op basis van het vereist eigen vermogen; 80% voor het verwacht pensioenresultaat op basis van de feitelijke financiële positie een relatieve afwijking van 35% ten opzichte van de mediaan. Bij de aanvangshaalbaarheidstoets dienen alle normen gehaald te worden. Bij de jaarlijkse haalbaarheidstoets die volgt op de aanvangshaalbaarheidstoets wordt door het fonds getoetst of aan de normen wordt voldaan die behoren bij de feitelijke financiële positie van het fonds. Indien één van deze normen niet gehaald wordt, treedt het fonds in overleg met de sociale partners. Indien nodig zal het fonds maatregelen treffen om de financiële opzet van het fonds te verbeteren.

De aanvangshaalbaarheidstoets laat zien of het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau voldoet aan de norm die het fonds hiervoor gesteld heeft. Daarnaast laat de aanvangshaalbaarheidstoets zien of het premiebeleid over de berekeningshorizon van 60 jaar realistisch en haalbaar is en of er ingeval van reservetekort voldoende herstelcapaciteit aanwezig is om binnen de looptijd van het herstelplan te voldoen aan het vereiste eigen vermogen. Het pensioenresultaat in het slechtweerscenario mag bovendien niet teveel afwijken van het pensioenresultaat op fondsniveau.

De uitkomsten van de aanvangshaalbaarheidstoets 2020 zien er als volgt uit:

	Ondergrens	Uitkomst	Score
Mediaan pensioenresultaat vanuit feitelijke situatie	80,0%	92,8%	Voldoende
Maximale relatieve afwijking ten opzichte van mediaan in geval van slecht weer scenario	35,0%	18,6%	Voldoende
Mediaan pensioenresultaat vanuit evenwichtssituatie	80,0%	95,8%	Voldoende
Voldoende herstelkracht			Voldoende
Realistische premie			Voldoende

Jaarlijkse haalbaarheidstoets

De jaarlijkse haalbaarheidstoets wordt jaarlijks uitgevoerd en vastgesteld en heeft eveneens als rapportagedatum 1 januari. De jaarlijkse haalbaarheidstoets wordt uitgevoerd op basis van de gegevens die ten grondslag liggen aan de staten en wordt tegelijkertijd met die staten ingediend bij DNB. Indien uit de jaarlijkse haalbaarheidstoets blijkt dat de ondergrenzen worden overschreden treedt het bestuur in overleg met de sociale partners.

In de haalbaarheidstoets wordt het pensioenresultaat op fondsniveau berekend volgens de door de wetgever voorgeschreven standaardmethodiek. Het pensioenresultaat meet het verwachte behoud aan koopkracht van de opgebouwde en nog op te bouwen pensioenaanspraken en pensioenuitkeringen.

Met de jaarlijkse haalbaarheidstoets wordt gemonitord in hoeverre het verwachte pensioenresultaat nog steeds aansluit bij de oorspronkelijk gewekte verwachtingen. Jaarlijks wordt vanuit de feitelijk financiële positie van het pensioenfonds getoetst of het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau in voldoende mate aansluit bij de door het pensioenfonds gekozen ondergrens en of het pensioenresultaat op fondsniveau in het slechtweerscenario niet teveel afwijkt van het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau.

De uitkomsten van de jaarlijkse haalbaarheidstoets voor 2024 zien er als volgt uit:

	Ondergrens	Resultaat	Voldaan?
Mediaan pensioenresultaat vanuit feitelijke situatie	80,0%	80,3%	Ja
Maximale relatieve afwijking ten opzichte van mediaan in geval van slecht weer scenario	35,0%	29,3%	Ja

Maatregelen ingeval onvoldoende uitkomst jaarlijkse haalbaarheidstoets

Indien bij de jaarlijkse haalbaarheidstoets blijkt dat niet wordt voldaan aan een van de volgende criteria uit de aanvangshaalbaarheidstoets:

- Het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau blijft boven de door het pensioenfonds gekozen ondergrens voor dit pensioenresultaat; en/of
- Het pensioenresultaat op fondsniveau in het slechtweerscenario wijkt niet teveel af van het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau, waarbij het pensioenfonds hiervoor de maximale afwijking heeft vastgesteld,

treedt het pensioenfonds in overleg met de sociale partners om te bezien of, en zo ja welke, maatregelen genomen moeten worden.

Afspraken met Sociale Partners
De resultaten van de haalbaarheidstoets worden afgestemd met de Sociale partners. Jaarlijks wordt gemonitord in hoeverre het verwachte pensioenresultaat aansluit bij de oorspronkelijk gewekte verwachtingen.

4.1.3 Procedure voor de uitvoering, vaststelling en verantwoording van de haalbaarheidstoets

Uitvoeren
Het pensioenfonds heeft op 30 juni 2020 een nieuwe aanvangshaalbaarheidstoets laten uitvoeren. Jaarlijks zal het bestuur uiterlijk voor 1 juli de jaarlijkse haalbaarheidstoets uit laten voeren. Ingeval bij de jaarlijkse haalbaarheidstoets blijkt dat niet wordt voldaan aan een van de criteria, dan wordt gehandeld conform het bepaalde in paragraaf 4.1.2 "Maatregelen ingeval onvoldoende uitkomst jaarlijkse haalbaarheidstoets".

Vaststellen

Voor de vaststelling van de aanvangshaalbaarheidstoets en de jaarlijkse haalbaarheidstoets wordt verwezen naar hetgeen in paragraaf 4.1.2 is opgenomen.

Verantwoording

De uitkomsten van de (jaarlijkse) haalbaarheidstoets en een toelichting daarbij worden na vaststelling gedeeld met het verantwoordingsorgaan van het pensioenfonds. In het jaarlijks oordeel en de daaruit voortvloeiende rapportage voor het jaarverslag van het pensioenfonds zal het verantwoordingsorgaan zijn oordeel over deze uitkomsten meenemen.

4.1.4 Vereist eigen vermogen en minimaal vereist eigen vermogen

In het kader van het vastleggen van de risicohouding zoals beschreven in paragraaf 4.1.1 dient het risico op de korte termijn te worden uitgedrukt in de wettelijk vereiste solvabiliteitsbuffer. Deze bedraagt voor het beleggingsprofiel van het pensioenfonds rond 20%. Hierbij wordt door partijen een bandbreedte toegestaan van 5%-punt hoger en lager.

5 Pensioenregelingen

5.1 Regelingen

Het pensioenfonds voert de pensioenregelingen uit voor de werknemers van Forbo Flooring BV, Forbo Eurocol Nederland BV en Forbo-Novilon BV, evenals voor het personeel van die ondernemingen waarmee gelieerd is, waarbij sprake is van rechtsopvolging of met welke ondernemingen het pensioenfonds een overeenkomst heeft gesloten. In de overeenkomsten met aangesloten ondernemingen zijn de wederzijdse verantwoordelijkheden, bevoegdheden, rechten en (financiële) plichten vastgelegd.

Het pensioenfonds beheert de volgende regelingen:

- Voor deelnemers die 1 januari 2005 jonger waren dan 55 jaar

  a. Ouderdomspensioenregeling voor Forbo Flooring, Forbo-Novilon en Forbo Eurocol Nederland (reglement 2015)

- Voor deelnemers die 1 januari 2005 ouder waren dan 55 jaar en op dat moment deelnemer aan de pensioenregeling van Pensioenfonds Forbo

  b. Ouderdomspensioenregeling voor Forbo Flooring, Forbo-Novilon en Forbo Eurocol Nederland (basisreglement);

  c. Prepensioenregeling voor Forbo Flooring

  d. Prepensioenregeling voor Forbo-Novilon

Er zijn geen actieve deelnemers meer die op 1 januari 2005 ouder waren dan 55 jaar. Er wordt dus niet meer opgebouwd in het oude basisreglement en de prepensioenregelingen voor Forbo Flooring en Forbo-Novilon.

- Voor deelnemers die op 1 januari 2001 in dienst waren van Forbo Flooring. Vanaf 1 januari 2006 is deelnemerschap in dit pensioenreglement voor alle deelnemers geboren na 01-01-1950 geëindigd.

  e. Pensioenspaarregeling Forbo Flooring

Pensioenfonds Forbo geeft geen uitvoering meer aan de Pensioenspaarregeling van Forbo. De kapitalen uit deze regeling zijn middels een collectieve waardeoverdracht per 31-12-2017 overgedragen naar ABN AMRO PPI. ABN AMRO PPI is vanaf september 2022 overgegaan naar Centraal Beheer PPI. De regeling is ongewijzigd overgenomen bij Centraal Beheer.

Onder ouderdomspensioenregeling wordt tevens begrepen de regelingen voor nabestaandenpensioen, wezenpensioen en premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid.

5.2 Deelnemerschap

Deelnemer aan de pensioenregeling zijn werknemers van de aangesloten bedrijven die 21 jaar of ouder zijn. Vanaf 1 januari 2024 is de aanvangsleeftijd 18 jaar. Voor werknemers jonger dan 18 jaar is een adspirantenregeling van kracht waarbij een nabestaanden- en wezenpensioen verzekerd is.

5.3 De inhoud van de pensioenregelingen

N.B. Waar in het navolgende de pensioenregelingen worden besproken, geldt het volgende:

De beoogde opbouw van de pensioenregelingen geldt alleen indien de pensioenpremie die werkgevers en werknemers betalen voldoende is om de pensioenregeling in een bepaald jaar te financieren .

5.3.1 De pensioenregeling voor Forbo Flooring, Forbo-Novilon en Forbo Eurocol Nederland voor deelnemers die 1 januari 2005 jonger waren dan 55 jaar of op of na 1 januari 2015 deelnemer zijn geworden

De pensioenregeling is van kracht sinds 1 januari 2018 en vastgelegd in het Pensioenreglement van de Stichting Pensioenfonds Forbo.

De belangrijkste kenmerken van de pensioenregeling zijn:

- Het betreft een voorwaardelijke middelloonregeling met pensioen-richtleeftijd van de eerste dag van de maand volgend op de 68e verjaardag. De pensioenopbouw over de ploegentoeslag geschiedt op basis van voorwaardelijk middelloon.
- Voor de deelnemers is ouderdomspensioen toegezegd. Jaarlijks wordt een pensioenopbouw nagestreefd ter hoogte van 1,875% van de in dat jaar vastgestelde pensioengrondslag. Het totale ouderdomspensioen is gelijk aan de som van alle jaarlijks opgebouwde pensioenen. De pensioengrondslag is gelijk aan het jaarloon, verminderd met een franchise. Voor werknemers in ploegendienst geldt een nagestreefde pensioenopbouw van 1,875% van de in dat jaar vastgestelde ploegentoeslag. Het jaarloon is voor deelnemers van Forbo Flooring en Forbo-Novilon gelijk aan 13,5 maal het vaste maandsalaris. Voor deelnemers van Forbo Eurocol Nederland bedraagt het jaarloon 14,04 maal het vaste maandsalaris. Het jaarloon (inclusief ploegentoeslag) is gemaximeerd op het fiscaal maximaal pensioengevend salaris en wordt jaarlijks geïndexeerd. De hoogte van het fiscaal maximaal pensioengevend salaris per jaar is opgenomen in het reglement 2015.
- De franchise wordt jaarlijks per 1 januari aangepast aan de AOW-bedragen. De hoogte van de franchise per jaar is opgenomen in het reglement 2015.
- Voor de nabestaanden is nabestaandenpensioen en wezenpensioen verzekerd. Het nabestaandenpensioen is gelijk aan 70% van het te bereiken ouderdomspensioen. Het wezenpensioen is per wees gelijk aan 14% van te bereiken ouderdomspensioen en wordt voor maximaal 5 wezen per deelnemer uitgekeerd.
- Het bestuur besluit jaarlijks of een toeslag wordt verleend, rekening houdend met de financiële positie van het pensioenfonds. Hierbij wordt aangesloten bij de wettelijke regels omtrent toeslagverlening en de wettelijke ondergrenzen voor toeslagverlening worden hierbij gevolgd. Indien het bestuur besluit tot het toekennen van een toeslag, wordt als maatstaf voor zowel de actieve deelnemers als voor de pensioengerechtigde/gepensioneerde deelnemers de 'Consumentenprijsindex (alle bestedingen) afgeleid' over de periode oktober tot oktober van het jaar daaraan voorafgaand gehanteerd, indien de ontwikkeling van de Consumentenprijsindex positief is geweest. Bij het beoordelen van de financiële positie van het fonds ten behoeve van de toeslagverlening wordt de beleidsdekkingsgraad per eind oktober gehanteerd.
- De deelnemersbijdrage bedraagt ca. 10,8% van de gemaximeerde pensioen- en ploegendienstgrondslag van de deelnemer.

- De feitelijk door de aangesloten ondernemingen te betalen vaste premie bedraagt voor de periode vanaf 1 januari 2020 tot 1 januari 2027 23% van de (gemaximeerde) loon- en ploegendiensttoeslagsom. Dit is inclusief de deelnemersbijdrage. De werkgever financiert 15,2% hiervan.
- Pensioenfonds Forbo maakt gebruik van het recht op automatische waardeoverdracht voor kleine pensioenen. Deze automatische waardeoverdracht houdt in dat de overdracht kan plaatsvinden op initiatief van Pensioenfonds Forbo en dat de overdracht plaatsvindt zonder dat de deelnemer daar een rol in heeft. De deelnemer heeft geen mogelijkheden om de automatische overdracht tegen te houden en er is geen offerte- of bezwaartraject.
- De deelnemers kunnen op vrijwillige basis een ANW-hiaatpensioen via het pensioenfonds verzekeren. Gekozen kan worden voor een dekking van EUR 6.250 of EUR 12.500 per jaar. De verzekering van het ANW-hiaatpensioen eindigt op de 70-jarige leeftijd of zoveel eerder als de deelnemer gewezen deelnemer wordt. Op de pensioendatum heeft de deelnemer de keuze om de verzekering te beëindigen of door te laten lopen tot de 70-jarige leeftijd. De uitkering vindt plaats tot maximaal de AOW-gerechtigde leeftijd van de nabestaande, of het eerdere moment van overlijden van de nabestaande. Het ANW-hiaatpensioen is herverzekerd. De premie is volledig voor rekening van de deelnemer dan wel de pensioengerechtigde. De voorwaarden voor de dekking van het ANW-hiaatpensioen zoals vastgesteld door de herverzekeraar zijn van overeenkomstige toepassing. Bij wijziging van een eerder gemaakte keuze kan een medische keuring plaatsvinden conform de Wet op de medische keuringen en de voorwaarden van de herverzekeraar.

5.3.2 Pensioenspaarregeling Forbo Flooring

De pensioenspaarregeling is van kracht vanaf 1 januari 2001 en is vastgelegd in het pensioenspaarreglement Forbo Flooring BV. Vanaf 1 januari 2006 is het deelnemerschap in dit pensioenreglement voor alle deelnemers geboren na 01-01-1950 geëindigd. Nieuwe stortingen zijn voor deze deelnemers niet meer mogelijk. Deze regeling wordt per 1 januari 2018 niet meer door Pensioenfonds Forbo uitgevoerd. De opgebouwde kapitalen zijn overgedragen aan Centraal Beheer PPI.

Deelnemers aan de Pensioenspaarregeling kunnen met het opgebouwde kapitaal (ouderdoms-/nabestaanden- vroeg- en/of deeltijd-) pensioen inkopen in de basisregeling van Pensioenfonds Forbo zolang zij hier deelnemer van zijn. Eventueel benodigde kosten zijn voor rekening van de deelnemer.

De inkooptarieven pensioensparen zijn gebaseerd op dezelfde grondslagen als de reguliere flexibiliserings- en afkooptarieven. Voor het vaststellen van de inkooptarieven voor inkoop van pensioenaanspraken bij Pensioenfonds Forbo uit het pensioenspaarkapitaal wordt de solvabiliteitsopslag gebaseerd op minimaal het minimaal vereist eigen vermogen (MVEV) per 31 december van het betreffende jaar. Wanneer de dekkingsgraad boven het MVEV is gekomen zal de actuele dekkingsgraad gehanteerd worden. Op deze wijze worden pensioenaanspraken ingekocht tegen marktconforme inkooptarieven.

Het onderliggende principe is hierbij dat pensioenaanspraken worden aangekocht tegen dezelfde dekkingsgraad als de onderliggende dekkingsgraad van het pensioenfonds, waardoor het onderliggende indexatiepotentieel van de aan te kopen pensioenaanspraken wordt meegenomen in de tariefstelling. De solvabiliteitsopslag wordt hierbij geminimaliseerd op het niveau van het MVEV zoals van toepassing voor de bij het fonds ondergebrachte pensioenaanspraken.

5.4 Herzieningenbeleid

5.4.1 Algemene uitgangspunten

- Het pensioenreglement is leidend. De hoogte van pensioenaanspraken en uitkeringen worden vastgesteld op basis van het pensioenreglement.
- De deelnemer/pensioengerechtigde voor wie de uitkering verkeerd is vastgesteld wordt, vóóraf eerst mondeling en daarna schriftelijk op de hoogte gesteld van de reden en hoogte van de herziening. Het bestuur ontvangt direct een kopie van deze brief.
- Wanneer een herziening een terugvordering of lagere pensioenuitkering zou betreffen wordt altijd eerst overleg gevoerd met het bestuur van het pensioenfonds alvorens er enige actie richting de betreffende pensioengerechtigde wordt ondernomen.
- In principe wordt er niet teruggevorderd, tenzij er zwaarwegende redenen zijn.
- Herzieningen (zowel postief als negatief) kleiner dan €12,- bruto per jaar (materialiteitsgrens) worden om kostentechnische redenen niet doorgevoerd.

5.4.2 Behandelwijze herzieningen aanspraken en uitkeringen

- Herziening van opgebouwde niet-ingegane pensioenen (aanspraken):

Als de herziening conform het reglement is en dit geen terugvordering of verlaging van de aanspraak betreft, kan de PUO zonder vooraf toestemming van het pensioenfonds te vragen deze correctie doorvoeren, tenzij er sprake van bijzondere omstandigheden.

Als de herziening wel een verlaging van de aanspraak betreft dient er eerst overleg met het bestuur gevoerd te worden alvorens de herziening door te voeren.

De deelnemer/pensioengerechtigde wordt altijd actief geïnformeerd over de mogelijke consequenties van herzieningen voor henzelf en over hun handelingsperspectief door – als de uitkering nog niet is ingegaan – te wijzen op de mogelijkheden van flexibilisering, zoals hoog/laag en uitruil, waardoor de gevolgen van de herziening wellicht gemitigeerd kunnen worden.

- Uitkeringen die na het doorvoeren van de herziening hoger uitvallen, inclusief de nabetaling:

De pensioengerechtigde voor wie de uitkering verkeerd is vastgesteld wordt, vóóraf mondeling op de hoogte gesteld van de reden en hoogte van de herziening. Daarna wordt de herziening en uitleg nogmaals schriftelijk bevestigd. Het bestuur ontvangt direct een kopie van deze brief.

De pensioengerechtigde wordt actief geïnformeerd over de mogelijke consequenties van herzieningen voor henzelf en ook over hun handelingsperspectief door te attenderen op het contact opnemen met de Belastingdienst om te voorkomen dat toeslagen vervallen door eventueel een nabetaling van het te weinig ontvangen pensioen.

- Uitkeringen die na doorvoeren van de herziening lager uitvallen:

Een herziening van een pensioenuitkering die lager uit zal vallen moet voorafgaand met het bestuur worden besproken. Ook wanneer een herziening een fout betreft die direct bij, of kort na, aanvang van de eerste uitkering wordt geconstateerd (bijvoorbeeld na controle van correspondentie), wordt direct contact opgenomen met het bestuur.

Het bestuur beslist naar de maatstaf van redelijkheid en billijkheid of deze herziening wordt doorgevoerd en zo ja, op welke wijze (mogelijk fasegewijs).

- Herzieningen bij pensioeningang in verband met de jaarlijkse actualisatie van factoren kunnen wel door de PUO direct doorgevoerd worden, mits bij het verstrekken van de pensioenbrief, aangekondigd als voorbehoud. Het bestuur ontvangt een kopie van de correspondentie.

- Terugvorderingen

In principe zal er niet worden teruggevorderd, tenzij er zwaarwegende redenen voor zijn. Voor een zich voordoende mogelijke terugvordering is altijd voorafgaand een akkoord van het bestuur nodig. Totaalbedragen kleiner dan €12,- bruto per jaar worden om kostentechnische redenen niet teruggevorderd.

- Bedragen die aan verkeerde personen zijn uitgekeerd of op een verkeerd rekeningnummer zijn betaald:

Deze betalingen kunnen direct door de PUO worden gecorrigeerd omdat dit een onrechtmatige uitbetaling zou betreffen. De PUO meldt dit als incident bij het bestuur.

5.4.3 Hardheidsclausule

Er zijn situaties waarin er aanleiding is om volledig af te zien van herziening (bij neerwaartse aanpassing van het recht). De te hoge uitkering wordt dan niet aangepast maar voortgezet. Het pensioenfonds past in dat geval de hardheidsclausule toe. Dit mag alleen als het doel of de strekking van de betreffende bepaling uit het pensioenreglement leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard. In deze situaties kan een herziening in strijd komen met de redelijkheid en billijkheid.

6 Herverzekering

Het uit de pensioenregeling voortvloeiende risico van vóóroverlijden is volledig herverzekerd bij ElipsLife. De huidige herverzekeringsovereenkomst is opnieuw afgesloten op 1 januari 2025 en loopt af op 31 december 2026.

De risicokapitalen uit hoofde van de verzekering van de vrijwillige ANW-hiaatpensioenen zijn eveneens herverzekerd bij ElipsLife. Deze overeenkomst is ingegaan op 1 januari 2015 en is per 1 januari 2025 verlengd tot 31 december 2026.

Het totaal verzekerde overlijdensrisicokapitaal voor levenslang partnerpensioen en ANW-hiaatpensioen samen bedraagt EUR 1.500.000 per individu.

Overige uit de pensioenregeling voortvloeiende risico's worden door het pensioenfonds in eigen beheer gehouden.

7 Voorzieningen, reserves en eigen vermogen

Voor de in eigen beheer gehouden verplichtingen houdt het pensioenfonds de volgende voorzieningen en reserves aan:

7.1 Voorziening pensioenverplichtingen

De voorziening pensioenverplichtingen (VPV) is gelijk aan de actuariële contante waarde van de per de balansdatum al opgebouwde dan wel toegekende pensioenaanspraken respectievelijk pensioenrechten. De pensioenaanspraken en pensioenrechten worden individueel vastgesteld, terwijl de actuariële contante waarde per geboortejaar wordt berekend. Voor actieve deelnemers zijn de opgebouwde pensioenaanspraken gelijk aan de pensioenaanspraken opgebouwd tijdens actieve dienst. Voor arbeidsongeschikte deelnemers, voor wie de pensioenopbouw wordt voortgezet zonder verdere premiebetaling, wordt uitgegaan van de in totaal over de gehele deelnemerstijd op te bouwen pensioenaanspraken. Voor de opgebouwde aanspraken van actieve- en arbeidsongeschikte deelnemers wordt uitgegaan van de per de balansdatum opgebouwde aanspraken, inclusief de, indien aanwezig, per 1 januari direct volgend op de balansdatum toegekende indexeringen. Voor gewezen deelnemers en gepensioneerden wordt uitgegaan van de per de balansdatum toegekende pensioenrechten, inclusief de, indien aanwezig, per 1 januari direct volgend op de balansdatum toegekende indexeringen. Het aandeel van de herverzekeraar in de VPV wordt in mindering gebracht door deze als actiefpost op te nemen op de balans van het pensioenfonds. De VPV wordt vastgesteld met inachtneming van de actuariële grondslagen en veronderstellingen zoals hierna omschreven.

In de VPV is tevens begrepen de voorziening prepensioenverplichtingen van Forbo Flooring en Forbo-Novilon en de voorziening voor ANW-hiaatpensioen voor reeds ingegane ANW-hiaatpensioenen waar de uitkering van de risicokapitalen door herverzekeraar aan het pensioenfonds voor heeft plaatsgevonden.

Aan de berekening van de pensioenverplichtingen liggen de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen ten grondslag:

- Rekenrente: de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur
- Overlevingskansen:

Voor mannen en vrouwen worden de overlevingskansen ontleend aan de AG Prognosetafel 2024, toegepast met leeftijdsafhankelijke correctiefactoren op de sterftekansen, gebaseerd op de Forbo fonds specifieke ervaringssterfte WTW 2024. Jaarlijks is het startjaar gelijk aan het volgende boekjaar;

Voor ingegane wezen worden de sterftekansen verwaarloosd.

- Gezinssamenstelling:

Voor niet-pensioentrekkenden is voor het verkrijgen van nabestaandenpensioen verondersteld dat alle deelnemers een (huwelijks)partner hebben. De overschatting van de lasten, veroorzaakt door deze veronderstelling, laat toe een reservering voor de verplichtingen voortvloeiende uit toekomstig wezenpensioen achterwege te laten. Voor pensioentrekkenden is uitgegaan van de werkelijke burgerlijke staat (bepaalde partnersysteem). Voorts is verondersteld dat bij (huwelijks)partners de vrouw drie jaar jonger is dan de man.

- Geboortedata:

Verondersteld is dat alle (gewezen) deelnemers en gepensioneerden op de eerste dag van de maand volgend op de werkelijke geboortedatum geboren zijn.

- Wezenpensioen:

De veronderstelling, dat alle deelnemers tot de pensioenleeftijd een partner hebben, betekent een overschatting van de uit de toezegging van nabestaandenpensioen voortvloeiende verplichtingen. Deze overschatting wordt geacht voldoende te zijn ter dekking van de uit de toezegging van wezenpensioen voortvloeiende verplichtingen. Bij een ingegaan wezenpensioen wordt voor wezen jonger dan 18 jaar aangenomen dat het wezenpensioen voortduurt tot de 18-jarige leeftijd; voor wezen van 18 jaar of ouder wordt aangenomen dat het wezenpensioen voortduurt tot de 27-jarige leeftijd.

- Uitvoeringskosten:

De netto pensioenverplichtingen zijn verhoogd met 2,9% ter dekking van toekomstige uitvoeringskosten (administratie- en uitbetalingskosten).

Voor de vaststelling van deze kosten wordt uitgegaan van de situatie waarin alle actieve deelnemers gewezen deelnemers worden. Vanuit die uitgangspositie kan voor elke gewezen deelnemer worden bepaald wat naar verwachting de contante waarde van de toekomstige kosten zal zijn.

Het bestuur heeft voor de vaststelling van de kostenvoorziening, gekozen voor de methode waarbij de verplichtingen worden overgedragen aan een externe partij wanneer de premiestroom wordt beeindigd. Daarbij zal worden beoordeeld of de kostenstructuur die bij de overnemende externe partij wordt verondersteld, aansluit bij de kenmerken van de populatie en de regeling van het fonds. Het bestuur gaat uit van een termijn voor efficiënte afwikkeling van twee jaar.

De totale benodigde kostenvoorziening resulteert dan in een kostenopslag van 2,9% van de Technische Voorziening van het fonds. De hoogte van de kostenvoorziening zal blijvend nauwlettend gemonitord worden.

- Toekomstige premievrijstelling

Voor toekomstige premievrijstelling van deelnemers wordt een voorziening gereserveerd. Deze voorziening is bepaald als de som van de opslag voor premievrijstelling in de gedempte kostendekkende premie van het jaar zelf en het afgelopen jaar.

- Uitbetalingswijze:

Voor de berekening van de VPV wordt ervan uitgegaan dat de pensioenen op continue wijze worden uitbetaald. Hiermee wordt op meer dan voldoende wijze rekening gehouden met de reglementaire uitkeringswijze van per maand bij achterafbetaling. Met verschuldigd pensioen of pensioentegoed behoeft daarom geen rekening te worden gehouden.

- Toetredingen en uittredingen:

Met toekomstige toetredingen en uittredingen wordt geen rekening gehouden.

- Hertrouwkansen:

Gegeven het bepaalde in de pensioenregeling en de onder gezinssamenstelling genoemde onderstelling wordt er geen rekening gehouden met hertrouwkansen.

- Herverzekering:

Het aandeel van de herverzekeraar in de VPV wordt op dezelfde grondslagen berekend.

- Flexibilisering:

Variabilisering van de pensioenrechten vindt plaats op basis van sekseneutrale percentages. Deze zijn opgenomen als bijlage bij het reglement.

Voor de reguliere vaststelling van de factoren wordt uitgegaan van:

- De rentetermijnstructuur per 30 september;
- Een man-vrouw verhouding op basis van de verdeling van de voorziening;
- De meest recente sterftetafel en ervaringssterfte.

Het bestuur kan afwijken van bovengenoemde grondslagen voor de vaststelling van de flexibiliseringsfactoren, zoals bij conversie (ivm pensioen-richtleeftijd). Dan worden de flexibliseringsfactoren vastgesteld op basis van dezelfde grondslagen als de conversiefactoren.

Overzicht evaluatiemomenten grondslagen

	Laatst onderzocht	Volgende evaluatie
Sterftegrondslagen	2024	2026
Ervaringssterfte	2024	2026
Kostenvoorziening	2024	2026
Opslag PVI	2024	2026
Opslag wezenpensioen / gehuwdheidsfrequenties	n.v.t.	n.v.t.
Leeftijdsverschil man/vrouw	n.v.t.	n.v.t.

Gezien de beperkte omvang van ons fonds wordt voor het leeftijdsverschil m/v standaard 3 jaar gehanteerd conform de markt.

7.2 Toereikendheid voorziening pensioenverplichtingen

De VPV wordt in principe zodanig vastgesteld dat zij toereikend is ter dekking van de per de balansdatum op het fonds rustende pensioenverplichtingen. De toereikendheid wordt jaarlijks door de certificerend actuaris getoetst.

7.3 Dekkingsgraad

Zuivere dekkingsgraad

De dekkingsgraad is gelijk aan het pensioenvermogen van het pensioenfonds gedeeld door de technische voorzieningen op marktwaarde. De technische voorzieningen op marktwaarde betreft de voorziening pensioenverplichting en het aanwezige pensioenspaarkapitaal.

Het beleid en procedure voor de bepaling van de (beleids)dekkingsgraad is opgenomen in bijlage P van deze ABTN.

Beleidsdekkingsgraad

De beleidsdekkingsgraad wordt berekend als een voortschrijdend gemiddelde van de actuele dekkingsgraden over 12 maanden. Dat betekent dat de berekening van de beleidsdekkingsgraad wordt gebaseerd op de dekkingsgraden per het einde van elk van de twaalf kalendermaanden voorafgaand aan het moment van vaststelling.

Het pensioenvermogen is gelijk aan de voor rekening en risico van het pensioenfonds komende activa van het pensioenfonds (inclusief pensioenspaarkapitaal), verminderd met de overige schulden.

Indien de beleidsdekkingsgraad op enig moment lager wordt dan de vereiste dekkingsgraad (zie definitie vereist eigen vermogen), zal het bestuur een herstelplan opmaken. Het herstelplan zal ter informatie aan het verantwoordingsorgaan worden toegestuurd. Zolang de situatie van een tekort bestaat zal het fonds jaarlijks het herstelplan opnieuw opstellen.

Bij het maken van een herstelplan komen in beginsel alle beleidsinstrumenten van het bestuur in aanmerking om bij te dragen aan het herwinnen van de beleidsdekkingsgraad met uitzondering van het beleggingsbeleid en de premie.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is per de balansdatum gelijk aan het stichtingskapitaal en de overige reserves.

Het bestuur beoordeelt de toereikendheid van het eigen vermogen van het pensioenfonds primair aan de hand van de door haar zelf vastgestelde minimum waarde voor de dekkingsgraad.

- Minimaal vereist eigen vermogen Pensioenwet

Pensioenfondsen dienen te beschikken over een minimaal vereist eigen vermogen. In artikel 11 van het Besluit financieel toetsingskader Pensioenfondsen is de berekeningswijze van het minimaal vereist eigen vermogen opgenomen. Het MVEV is de ondergrens van het vereist eigen vermogen (VEV) en wordt vastgesteld op basis van het al dan niet aanwezig zijn van beleggingsrisico's en op basis van risico's die voortkomen uit de pensioenregeling.

De uitkomst van deze berekening bepaalt de ondergrens waarbij de vermogenspositie van het Pensioenfonds zich in een situatie van dekkingstekort bevindt.

Per 31 december 2024 is het minimaal vereist eigen vermogen gelijk aan 4,2% van de VPV.

- Vereist eigen vermogen

Het uitgangspunt voor de hoogte van het vereist eigen vermogen als bedoeld in artikel 132 van de Pensioenwet, is dat de kans dat er in het komende jaar onderdekking (dekkingsgraad < 100%) zal optreden, kleiner dient te zijn dan 2,5%. In de bijlage is een beschrijving van de bepaling van het vereist eigen vermogen opgenomen.

Het niveau van het vermelde vereist vermogen is een momentopname. Dit niveau fluctueert met de stand van de rente, de samenstelling van de beleggingen en de samenstelling van het deelnemersbestand. De hoogte van het vereist vermogen zal in principe per kwartaal bepaald worden ten behoeve van de kwartaalrapportage en éénmaal per jaar berekend worden als onderdeel van het jaarwerk van het fonds, tenzij specifieke omstandigheden hier op een ander moment om vragen.

7.4 Stichtingskapitaal en overige reserves

Het stichtingskapitaal en overige reserves zijn per balansdatum gelijk aan de activa van het pensioenfonds, verminderd met de kortlopende schulden en de voorzieningen.

8 Beleggingsbeleid

In dit hoofdstuk wordt het beleggingsbeleid van Pensioenfonds Forbo beschreven. Tevens zijn hierin de richtlijnen voor het vermogensbeheer vastgelegd. Conform de eisen van De Nederlandsche Bank wordt achtereenvolgens ingegaan op het strategische beleggingsbeleid, de opzet en uitvoering van de vermogensbeheeractiviteiten, structuur vermogensbeheer, de wijze van risicometing en –beheersing, de opzet van de resultaatsevaluatie evenals de waarderingsgrondslagen.

8.1 Investment Beliefs

8.1.1 Inleiding

Investment beliefs beschrijven op een heldere en beknopte wijze de uitgangspunten voor het beleggingsbeleid. De investment beliefs, ook wel beleggings-beginselen, vormen daarmee de basis of de filosofie voor de inrichting van het vermogensbeheer, de verdeling van de beschikbare middelen over de verschillende beleggingscategorieën en beleggingsstijlen en het risicomanagement. De investment beliefs worden elke drie jaar door het bestuur geëvalueerd. De laatste evaluatie is gedaan in november 2024.

De verklaring beleggingsbeginselen is als bijlage bij de ABTN van pensioenfonds Forbo opgenomen en wordt gelijktijdig met de investment beliefs herzien.

8.1.2 Investment Beliefs

1) Wij beleggen om de doelstelling van Pensioenfonds Forbo te realiseren, de totale balans van het pensioenfonds is de basis van het beleggingsbeleid;

Bij de bepaling en vaststelling van het beleggingsbeleid, geldt de totale balans van ons fonds als uitgangspunt. Dit beleid komt tot stand middels het proces Integraal Balansmanagement. Hierbij wordt het totaal strategisch beleid op alle gebieden in haar onderlinge samenhang ten opzichte van de verplichtingen, de indexatie-ambitie en de risicohouding beoordeeld. De asset allocatie is daarbij een belangrijke keuze om onze doelstelling te behalen.

2) Wij geloven dat beleggingsrendement kan niet kan worden behaald zonder het nemen van risico;

Het nemen van weloverwogen beleggingsrisico bij de selectie van beleggingen is noodzakelijk voor het behalen van rendement. Niet ieder risico draagt bij tot een beter verwacht rendement, maar een hoger rendement kan niet zonder het nemen van beleggingsrisico. Tegenover elk extra genomen risico moet een extra verwacht rendement of afdekking van een mogelijk (valuta)risico staan, alsmede beheersing van het risico. Het verwachte rendement (risicopremie) moet voorafgaand aan een investering kunnen worden onderbouwd en gekoppeld zijn aan een economische activiteit. Daarnaast blijven we risico's monitoren om ervoor te zorgen dat ze binnen de gestelde kaders blijven en passen bij onze langetermijndoelstellingen.

3) Passief beheer, binnen beleggingscategorieën, is onze standaard benadering van beleggen;

Passief beheer is de standaard, tenzij actief beheer om economische redenen wenselijk is, of wanneer passief beheer niet mogelijk is. Op basis van verschillende aspecten kan er per beleggingscategorie of product een beoordeling worden gemaakt. De toegevoegde waarde na kosten moet voldoende zijn om een keuze voor actief beheer te rechtvaardigen.

4) Wij verwachten dat renterisico niet structureel wordt beloond en dekken daarom dit risico grotendeels af;

Wij hebben geen expliciete visie op de toekomstige rente en zien renterisico als een onbeloond risico. Daarom dekken wij het renterisico grotendeels af. Bij het vaststellen van de mate van Rrenteafdekking is nemen wij onder andere de volgende factoren mee: afhankelijk van de positie van ons fonds, de risicohouding, de wetgeving, de dekkingsgraad en , maar zeker ook de rentestand en de rente ontwikkeling.

5) Wij verwachten een extra vergoeding voor illiquiditeit en voor het beleggen op lange termijn;

Bij een normaal functionerende markteconomie zal het aangaan van langdurige illiquide beleggingsposties worden gecompenseerd. Gezien het langetermijn karakter van ons fonds kunnen wij deze producten in portefeuille hebben teneinde de compensatie te incasseren.

6) Wij verwachten dat diversificatie van beleggingen over verschillende beleggingscategorieën en onderliggende producten beleggingsrisico kan reduceren.

Het toevoegen van beleggingscategorieën die een afwijkend risico/rendementsprofiel hebben ten opzichte van de bestaande beleggingen, leidt tot een verbetering van het totale risico/rendementsprofiel. Wel dient een beleggingscategorie een minimale omvang te hebben om niet teveel versnippering te krijgen en kostendekkend te zijn.

7) Wij beleggen alleen in producten die voor het bestuur transparant, controleerbaar en begrijpelijk zijn;

Indien er een gebrek is aan transparantie, een product een te hoge mate van complexiteit bezit, niet controleerbaar is, of het risico van het product te ondoorzichtig is, wordt niet in dit product belegd. Om deze reden zien wij in beginsel af van tactisch beleid. Het bestuur zal haar deskundigheid voldoende op peil houden om bruikbare beleggingsproducten te begrijpen en eigen te maken.

8) Wij geloven dat derivaten een efficiënte manier zijn om posities in financiële markten in te nemen en risico's te mitigeren;

Met derivaten is het mogelijk om op een kostenefficiënte manier de gewenste strategische portefeuille te implementeren wanneer dit met andere producten niet mogelijk of zeer moeilijk is. Van belang hierbij is de transparantie en de begrijpelijkheid van de gebruikte producten. Het beleggen in derivaten is toegestaan voor zover deze bijdragen aan een vermindering van het beleggingsrisico (en risicoprofiel) of een doeltreffende portefeuillebeheer vergemakkelijken. Een bovenmatig risico m.b.t. een en dezelfde tegenpartij of andere derivatenverrichtingen moet worden vermeden.

9) Wij vinden maatschappelijk verantwoord beleggen belangrijk en geloven dat het waarde toevoegt;

Wij hechten grote waarde aan onze maatschappelijke verantwoordelijkheid en dit vormt integraal onderdeel van onze besluitvorming. Daarnaast zijn wij van mening dat bedrijven die zich inzetten voor een beter milieu en de goede ontwikkeling van de maatschappij, op langere termijn een betere risico/rendementsverhouding zullen laten zien. Vanuit dit oogpunt willen wij alleen zaken doen met partijen die zich houden aan de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en daarmee ondertekenaar zijn van de 6 algemene principes van de UNPRI (UN Principles for Responsible Investment). Wij zijn ons bewust van de grootte van ons fonds en de daardoor beperkte impact die het fonds kan hebben en beperkingen in de uitvoering. Wij monitoren risico's die voortvloeien uit duurzaamheidsfactoren om de potentiële negatieve impact op onze beleggingen vroegtijdig te signaleren en beheersen.

10) Wij geloven in beheerste uitbesteding, met voldoende countervailing power tegen acceptabele kosten;

Wij beschikken niet over een eigen uitvoeringsorganisatie en de governance capaciteit is beperkt. Wij zijn van mening dat uitbesteding aan een fiduciair leidt tot meer professionaliteit, betere toegang tot de vermogensbeheerproducten en kostenefficiëntie vanwege schaalvoordelen. Wij streven de kennis, kunde en het gedrag na om de partijen aan wie is uitbesteed, te kunnen beoordelen en een volwaardige gesprekspartner te zijn (countervailing power). Waar nodig maken wij daarbij gebruik van externe professionals als ondersteuning.

Toegepaste wegingsmethoden voor beleggingsrisico's

De beleggingen, het beheer van de beleggingen en de beheersing van de aan de beleggingen verbonden risico's geschieden met inachtneming van de actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN). Voor de generieke sturing van de risico's is de weging naar de beleggingscategorieën in de beleggingsportefeuille van groot belang. Specifieke sturing op marktrisico's vindt plaats met behulp van onder andere bandbreedtes, standaarddeviatie en tracking error methodieken. Voor kredietrisico's wordt gewerkt met credit ratings. Voor de beheersing van operationele risico's zijn meerdere maatregelen geïmplementeerd waaronder bevoegdhedenregeling en incidentenmanagement.

Waarderingsmethode

De beleggingen worden, zoveel mogelijk, gewaardeerd op marktwaarde. Van Onderhandse leningen is geen marktwaarde beschikbaar; daarom wordt een Netto Contante Waarde van de lening berekend, die is gebaseerd op de specifieke leningsvoorwaarden, de disconteringsvoet (EUR Interest Rate Swap Zero Coupon), een marktconforme credit spread en een vaste illiquiditeitenspread.

Strategische allocatie

In het kader van een integrale benadering van de beleggingen en de verplichtingen wordt de invulling van het beleggingsbeleid gebaseerd op een Asset & Liability Management studie (ALM-studie). De ALM-studie geeft o.a. richting over de beleggingscategorieën en dient als zodanig als input voor het jaarlijkse beleggingsplan waarin wordt gestreefd naar een optimale beleggingsportefeuille. De ALM-studie wordt in beginsel eens in de drie jaren, doch zoveel vaker als het bestuur van Pensioenfonds Forbo dat wenselijk acht, dan wel wordt verlangd door de toezichthouder, uitgevoerd.

Op basis van de visie, Investment Beliefs, macro-economische ontwikkelingen en de financiële markten zal Pensioenfonds Forbo de strategische beleggingsmix vaststellen en het vermogen binnen de categorieën beheren binnen de gestelde bandbreedtes.

Het bestuur kan besluiten om de strategische allocatie aan te passen, waarbij vooral in onzekere financiële markten wordt beoogd het risicoprofiel van de beleggingsportefeuille niet te vergroten en indien gewenst zelfs te verlagen.

Short-gaan

Het pensioenfonds voert een beleggingsbeleid waarbij short gaan van aandelen niet is toegestaan.

8.2 Het strategisch beleggingsbeleid

8.2.1 Beleggingsdoelstelling

Teneinde de beoogde pensioenuitkeringen op korte en lange termijn veilig te stellen wenst het bestuur de toevertrouwde middelen op een verantwoorde en solide wijze te beleggen. Dit komt in grote mate overeen met de "prudent person" gedachte conform de Europese richtlijnen en in artikel 135 van de Pensioenwet. Hoewel het rendement op de portefeuille een hoge prioriteit heeft, staan een gematigd defensief karakter van het beleggingsbeleid passend bij de risicohouding zoals beschreven in hoofdstuk 4 en een voorzichtige afweging van risico en rendement voorop.

Prudent Personregel

Het beleggingsbeleid van Stichting pensioenfonds Forbo is mede gestoeld op een tweetal kwantitatieve studies. In het jaar 2014 is een zogeheten doelstellingenstudie uitgevoerd waarbij gegeven de doelstellingen en ambitie van het fonds berekend is hoeveel op lange termijn het benodigd overrendement, d.w.z. het extra rendement van de beleggingen boven de waardeontwikkeling van de verplichtingen, dient te zijn. In het jaar 2020 is een Asset-liability management (ALM) studie uitgevoerd. Middels deze studie is inzicht verkregen welke strategische beleggingskeuzes het best aansluiten bij het risicoprofiel van het fonds. Bij de keuze van de strategische portefeuilleverdeling zijn nadrukkelijk ook de uitkomsten van het in het jaar 2015 en 2020 gehouden risicobereidheidsonderzoek onder het volledige deelnemersbestand van het fonds, meegewogen.

Het benodigd overrendement (van 1,5%) is getoetst aan de gekozen strategische portefeuilleverdeling van de Matching en -Returnportefeuille van 50%-50% van de ALM studie. Gebleken is dat dit de uiteindelijk gekozen strategisch verdeling congruent is aan de uitkomst van de doelstellingenstudie.

In het jaar 2023 is een herijking middels een ALM-light studie gedaan.

De strategische portefeuilleverdeling is nader uitgewerkt in het jaarlijkse beleggingsplan waarbij op basis van een middellange termijn financieel economische visie de voorkeuren van de beleggingscategorieën binnen de vastgestelde verhouding van Matching- en returnportefeuille nader is vastgelegd, waarbij de rendementsverwachtingen per beleggingscategorie na aftrek van kosten zijn meegewogen. In het beleggingsplan is ook een analyse gemaakt van alternatieve financieel- economische scenario's waaronder stress scenario's en de verwachte invloed daarvan op de financiële positie van het fonds.

Met behulp van bovenstaande studies en de nadere uitwerking daarvan in het beleggingsplan, is passend invulling gegeven aan de prudent person regel.

Beleggingsstijl

Uitgangspunt is dat passief wordt belegd, tenzij actief beheer om economische redenen wenselijk is, of wanneer passief beheer niet mogelijk is. Het pensioenfonds voert binnen beleggingscategorieën een selectief actieve beleggingsstijl. Bij actief beheer is de doelstelling om binnen de in dit hoofdstuk vastgestelde restricties, op basis van een marktvisie een hoger rendement te behalen dan de benchmark. De performance per deelportefeuille wordt gerelateerd aan de onderstaande indices, gewogen met de in de strategische mix vastgestelde weging.

Maatschappelijke Verantwoordelijkheid

Het beleid van het fonds ten aanzien van Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (ondernemen)wordt uitgevoerd langs vier pijlers: ESG-integratie in alle beleggingscategorieën, uitsluiting, actief aandeelhouderschap en thematische beleggingen. Bij het vaststellen van het beleid is rekening gehouden met de verplichtingen die het bestuur is aangegaan waarbij zorg gedragen moet worden voor een optimaal rendement bij een aanvaardbaar risico. Daarnaast wordt er draagvlak gecreëerd voor de keuzes over verantwoord beleggen. De vermogensbeheerder heeft de Principles for Responsible Investment van de Verenigde Naties ondertekend en hanteert een duidelijk uitsluitingenbeleid. Het bestuur heeft vastgesteld dat het beleid van de vermogensbeheerder past binnen het beleid en de uitgangspunten van het fonds. Hierop heeft het bestuur zich geconfirmeerd aan het beleid ten aanzien van maatschappelijk verantwoord ondernemen van de vermogensbeheerder. Het beleid ten aanzien van maatschappelijk verantwoord ondernemen is via de website beschikbaar en is als bijlage opgenomen bij de FBO met de vermogensbeheerder.

8.2.2 Samenstelling strategische beleggingsportefeuille en tactische bandbreedtes

Het bestuur heeft in 2023 een herijking van de Asset Liability Management studie (ALM) laten uitvoeren middels een ALM-light studie. Aan de hand van de uitkomsten van deze ALM-light studie is een beleggingsportefeuille gekozen met een acceptabele combinatie van netto-premieniveau, premievolatiliteit, kansen op onderdekking en kansen op het verlenen van toeslagen.

De strategische asset allocatie ziet er, per 01-01-2024, als volgt uit:

Categorie	Strategische asset allocatie	Min/Max
Matchingportefeuille	50%	5%
Langlopende obligaties	50%	
Bedrijfsobligaties		
Kortlopende obligaties		
Renteswaps		
Liquiditeiten		

Returnportefeuille	50%	5%
Cluster Aandelen	30%	5%
Cluster Hoogrentend	20%	

Figuur 2: Strategische asset allocatie

De afdekking van valutarisico's wordt jaarlijks in het beleggingsplan vastgesteld, -tenzij de markt vraagt om een incidentele aanpassing-, in het kader van het beleggingsplan.

Liquide middelen worden liquide aangehouden dan wel worden op korte deposito uitgezet tegen marktconforme voorwaarden bij gerenommeerde banken.

Beheersing van de liquiditeiten zijn vastgelegd in het Treasury Protocol.

Rebalancing tussen matching- en returnportefeuille

Tussen de hoofdportefeuilles wordt een buy-and-hold methodiek aangehouden. Het totale risicoprofiel van de portefeuille wordt primair gestuurd door de meting van het balansrisico. Wel worden bandbreedtes rond de matching- en returnportefeuille aangebracht. Echter, bij een overschrijding zal actieve aanpassing alleen plaatsvinden in uitzonderlijke situaties (aanzienlijk hogere of lagere rente of grote winsten/verliezen) waardoor het risicoprofiel heroverwogen dient te worden. Van een automatische rebalancing is geen sprake.

Rebalancing binnen matching portefeuille

Binnen de matching portefeuille wordt vooral gestuurd op de afgesproken mate van renteafdekking. Een substantiële verschuiving binnen de matchingportefeuille zal derhalve altijd gepaard gaan met een verandering van de renteafdekking. Hierdoor zijn afspraken over rebalancing binnen de matchingportefeuille niet vereist. Voor de gewichten van de beleggingscategorieën binnen de matchingportefeuille geldt een buy-and-hold methodiek.

Rebalancing binnen Liquide returnportefeuille

Gedurende een kwartaal geldt een buy-and-hold methodiek voor de benchmarkgewichten tenzij een bandbreedte overschreden wordt. Aan het einde van een kwartaal lopen de valutatermijncontracten af en de afrekening zal plaatsvinden door een aan- of verkoop van de categorie waarvan het valutarisico afgedekt was. De normportefeuille zal aan het begin van een kwartaal hierop aangepast worden. Of de feitelijke portefeuille ook wordt aangepast, zal door de vermogensbeheerder afgewogen worden op basis van de visie op de markten en transactiekosten.

8.3 Opzet en uitvoering vermogensbeheeractiviteiten

Het bestuur van het pensioenfonds is verantwoordelijk voor het strategische beleggingsbeleid, dit wordt nader uitgewerkt in een beleggingsplan. Onder het strategische beleggingsbeleid wordt verstaan de vaststelling van het doel en de stijl van het beleggingsbeleid, de strategische

beleggingsportefeuille en bandbreedtes, de benchmarks en de selectie en aanstelling van de vermogensbeheerder(s).

De beleggingsadviescommissie is belast met het (voorbereiden van het) beleid ten aanzien van beleggingen en is verantwoordelijk voor het monitoren, beoordelen en adviseren van de beleggingsactiviteiten. Daartoe voert zij zelfstandig overleg met de externe vermogensbeheerder en monitort de uitvoering.

Beleggingscyclus

Het strategische beleggingsbeleid wordt door middel van een ALM-studie afgestemd op de verplichtingen van het pensioenfonds. Door het strategische beleggingsbeleid om de drie jaar te herijken aan de hand van een nieuwe ALM-studie, en het jaarlijks evalueren van de werkelijke performance tegenover de meest recente ALM-studie, kan er worden ingespeeld op wijzigingen in het risicoprofiel van de pensioentoezeggingen en in de risicoperceptie van de deelnemers en het bestuur van het pensioenfonds.

Tevens stelt de beleggingsadviescommissie jaarlijks een gedetailleerd beleggingsplan op. Dit beleggingsplan wordt door het bestuur vastgesteld (het bestuur is ultiem verantwoordelijk). Voor het uitvoeren van deze taken heeft de beleggingsadviescommissie een mandaat gekregen vanuit het bestuur en legt zij te nemen besluiten buiten het mandaat voor aan het bestuur. In het kader van de verantwoordelijkheid voor de vermogensbeheerder is deze commissie tevens verantwoordelijk voor het bewaken en beheersen van de operationele risico's rondom vermogensbeheer. De beleggingsadviescommissie legt verantwoording af door middel van een kwartaal beleggingsperformance rapportage en een jaarlijks voorstel voor het beleggingsplan.

Het vermogensbeheer is uitbesteed aan een externe fiduciair vermogensbeheerder die tevens de beleggingsadministratie voert. Het vermogensbeheer wordt gevoerd in overeenstemming met fiduciaire beginselen, waarbij de externe beheerder fondsen onderbrengt bij geselecteerde gespecialiseerde fondsbeheerders en binnen de door het bestuur vastgestelde tracking errors en fondsen (voor detaillering wordt verwezen naar het document "SPF Organisatie-inrichting).

8.4 Structuur vermogensbeheer

Het bestuur heeft een externe vermogensbeheerder aangesteld om – binnen de in het beleggingsplan opgestelde doelstellingen en restricties – het tactische en operationele beleggingsbeleid uit te voeren. Hierbij hanteert de beheerder volledig onafhankelijke custodian(s) en juridisch gescheiden beleggingsfondsen voor gemene rekening (FGR) zodat het belegde vermogen te allen tijde eigendom blijft van Pensioenfonds Forbo mocht de beheerder failliet gaan.

Maandelijks rapporteert de vermogensbeheerder de stand van zaken middels de maandrapportage welke is opgesteld conform de SLA. Elk kwartaal volgt de kwartaalrapportage waarin een uitgebreide toelichting op resultaten en verwachtingen wordt gegeven. Daarnaast kent de vermogensbeheerder een ISAE-3402 rapportage. De totale procedure voor periodieke controle van kwaliteitsrapportages staat opgenomen in het document SPF Organisatie-inrichting.

8.5 Risicometing en -beheersing

De bewaking van de strategische asset allocatie en de bijbehorende bandbreedtes zijn nader beschreven in het actuele beleggingsplan en is ook uitgewerkt in het bijlage F: Verklaring inzake beleggingsbeginselen.

De matching portefeuille wordt voornamelijk discretionair beheerd, waarvoor specifieke richtlijnen worden gehanteerd. Ten behoeve van de beleggingen wordt in de return portefeuille gebruik gemaakt van beleggingsfondsen. Stichting Pensioenfonds Forbo heeft geen rechtstreekse invloed op het beleggingsbeleid binnen deze beleggingsfondsen. De risicobeheersing binnen de beleggingsfondsen is op hoofdlijnen vormgegeven door de onderstaande randvoorwaarden. De randvoorwaarden staan volledig beschreven in de vermogensbeheerovereenkomst en de prospecti behorende bij de beleggingsfondsen. De vermogensbeheerder dient deze te respecteren. Door middel van rapportages door de vermogensbeheerder wordt de naleving van deze voorwaarden gecontroleerd door de beleggingsadviescommissie en bestuur. Daarnaast is een procedure opgesteld voor het opstellen, beoordelen en accorderen van investeringsvoorstellen. Dit is vastgelegd in bijlage F: Verklaring inzake beleggingsbeginselen.

8.5.1 Sturen op risico

8.5.1.1 Balansrisico

Bij de ontwikkeling van de dekkingsgraad speelt de beweeglijkheid van het beleggingsrendement ten opzichte van het benodigde rendement op de pensioenverplichtingen een belangrijke rol. Bij de inrichting van de beleggingsportefeuille is deze verwachte beweeglijkheid één van de maatstaven waarlangs de beoogde beleggingssamenstelling gemeten wordt. De maatstaf voor het balansrisico geeft immers een indicatie van de te verwachten beweeglijkheid (of spreiding) in de ontwikkeling van de dekkingsgraad. Als onderdeel van het beleid om het portefeuillerisico te monitoren, wordt de verwachte beweeglijkheid maandelijks berekend, geëvalueerd en over gerapporteerd. Het balansrisico wordt gemeten als de ex-ante tracking error van de beleggingen ten opzichte van de nominale verplichtingen.

De periodieke toetsing van het balansrisico geeft inzicht in de ontwikkeling van het risiconiveau en in de oorzaken van de veranderingen. De bandbreedte waarbinnen het gemeten balansrisico mag bewegen conform het risicoprofiel en risicobereidheid, wordt vastgesteld op basis van de periodieke ALM studie. Dit wordt vervolgens vertaald naar signaalgrenzen met een ondergrens en een bovengrens in het beleggingsplan. Bij overschrijding ontvangt de beleggingsadviescommissie een voorstel van de vermogensbeheerder.

Voor verdere detaillering van het balansrisico wordt verwezen naar het actuele beleggingsplan, Bijlage F: Verklaring inzake beleggingsbeginselen en Bijlage G Beleid Integraal Risicomanagement.

8.5.1.2 Renterisico

De strategische rente afdekkingspercentage is op basis van de marktrente. Op basis van deze marktrente is een normpercentage van 80% vastgesteld met een bandbreedte van 2,5%.

De mate van rente-afdekking wordt wekelijks gemeten en via de reguliere vermogensbeheerrapportage maandelijks gerapporteerd.

Voor verdere detaillering van het renterisico wordt verwezen naar het actuele beleggingsplan.

8.5.2 Randvoorwaarden Matching portefeuille

De matching portefeuille is opgebouwd uit een combinatie van lang- en kortlopende (Europese) staatsobligaties, kredietwaardige bedrijfsobligaties, en rente swaps. De stukken (inclusief de rente swaps) worden beheerd door de vermogensbeheerder met als doelstelling op termijn tenminste een vergelijkbaar rendement te behalen als de waarde ontwikkeling van de (nominale) verplichtingen.

De benchmarkrendementen van deze portefeuille onderdelen worden gelijkgesteld aan de feitelijke rendementen. Het totaal rendement van de matching portefeuille wordt periodiek vergeleken met de waarde ontwikkeling van de verplichtingen.

Monitoring hiervan wordt gedaan op basis van de maand- en kwartaalrapportages van de vermogensbeheerder.

8.5.3 Randvoorwaarden Return portefeuille

De aandelen zijn wereldwijd belegd waarbij de portefeuille is opgebouwd uit participaties in de aandelenfondsen van Stichting Mn Services Europa, Noord-Amerika, Verre Oosten en opkomende landen. Ook is een deel van de return portefeuille belegd in hoogrentende waarden met een hoger risicoprofiel en onderhandse leningen.

De onderhandse leningen portefeuille wordt passief beheerd en indien mogelijk afgebouwd, bij aflossing worden de vrijkomende liquiditeiten herbelegd in de return portefeuille.

Om het valutarisico af te dekken worden de meest relevante valuta, te weten de Amerikaanse Dollar, het Engelse Pond en de Japanse Yen afgedekt door middel van hedges. De mate van afdekking van valutarisico's wordt jaarlijks herzien in het kader van het beleggingsplan.

8.5.4 Randvoorwaarden Liquide Middelen

In principe worden geen liquide middelen aangehouden anders dan voor normaal portefeuille beheer inclusief het beheer van derivaten (valutatermijncontracten en rente swaps) noodzakelijk is. Verder mag geen structureel negatieve kas worden aangehouden. Deze kaspositie is exclusief de kaspositie die binnen de collectieve fondsen wordt aangehouden.

8.5.5 Derivaten

Derivaten worden ingezet ten behoeve van risicomitigatie en efficiënt portefeuillebeheer. Pensioenfonds Forbo gebruikt momenteel alleen derivaten ten behoeve van risicomitigatie. Het betreft renteswaps, ter gedeeltelijke afdekking van het renterisico, FX-forwards en FX-swaps waarmee (deels) het USD, GBP en JPY risico wordt afgedekt. De risico's die ontstaan bij het gebruik van derivaten worden gemitigeerd door het uitwisselen van onderpand, het tegenpartijbeleid en het liquiditeitenbeleid.

Daarnaast wordt er binnen een aantal beleggingsfondsen waarin Pensioenfonds Forbo participeert gebruik gemaakt van derivaten.

8.5.6 Valuta

Strategisch wordt het valutarisico van de returnportefeuille afgedekt voor de meest relevante valuta, te weten de Amerikaanse Dollar, het Engelse Pond en de Japanse Yen. De afdekking vindt plaats door middel van valuta hedges. De afdekking van valutarisico's wordt jaarlijks

herzien in het kader van het beleggingsplan, tenzij marktomstandigheden een tussentijdse aanpassing noodzakelijk maken. Valutaposities volgend uit de exposure naar emerging markets aandelen worden niet afgedekt.

8.5.7 Securities Lending

Pensioenfonds Forbo belegt in Fondsen voor Gemene Rekening (FGR) waarbinnen een Securities Lending programma wordt uitgevoerd bij de custodian. Securities Lending houdt in dat aandelen en vastrentende stukken uit de beleggingsportefeuille voor maximaal 99% uitgeleend kunnen worden aan andere marktpartijen (banken). De marktpartij geeft de FGR hiervoor een leenvergoeding en levert onderpand aan de FGR om het tegenpartijrisico te mitigeren. De custodian (bewaarbank) zorgt voor de transacties (effecten uitlenen en terughalen), het dagelijkse management van het onderpand, innen en uitbetalen leenvergoeding, en andere administratieve zaken. Voor het Securities Lending programma worden strikte voorwaarden ten aanzien van onderpand en tegenpartijen gehandhaafd. Tegenpartijen hebben minimaal een rating van BBB1. Voor zowel de exclusieve contracten (veiling) als voor het Agency programma gelden strikte voorwaarden. Deze voorwaarden zijn vastgelegd in bestuursbesluit van 16 november 2014.

Securities Lending moet transparant zijn: dagelijks inzicht in exposures en risico's; heldere rapportages; begrijpbaar en uitlegbaar; onnodige complexiteit zoveel mogelijk voorkomen.

Beperkte bestuurlijke belasting in tijden van financiële stress: zeer laag risicoprofiel voor stress situaties.

Regulier portefeuillebeheer en stembeleid mogen geen hinder ondervingen van securities lending: stukken moeten op ieder moment kunnen worden teruggeroepen ivm eventuele verkoop of uitoefening van stemrecht.

Stukken uit de matchingportefeuille worden niet uitgeleend.

8.5.8 Kredietrisico

Het hoogrentende cluster bestaat deels uit onderhandse leningen. Deze bestaan voor een belangrijk deel uit leningen aan Nederlandse financiële instellingen. Gelet op de slechte verhandelbaarheid van deze leningen wordt het kredietrisico hiervan geaccepteerd.

In de return portefeuille wordt belegd in hoogrentende obligaties met een minimale rating van CCC.

8.6 Resultaatevaluatie

De vermogensbeheerder draagt zorg voor een volledige administratie van de beleggingsportefeuille en alle daarop betrekking hebbende transacties. Minimaal per kwartaal worden onderstaande zaken vastgelegd:

- Kerncijfers, waaronder dekkingsgraad, indexatiecapaciteit, rendement, vermogen en portefeuille weging;
- Risicoparagraaf, waaronder balansrisico, VEV, renterisico, inflatierisico, valutarisico, kredietrisico, concentratierisico, illiquiditeitsrisico, liquiditeitsrisico en tegenpartijrisico;

- Rendementen en vermogensposities, waaronder performance overzicht, attributie en inzicht in kosten;
- Toelichting op het vermogensbeheer waaronder, marktvisie, MVO en actief aandeelhouderschap;
- Toelichting op de producten waarin Pensioenfonds Forbo belegt;
- Publieke rapportage;
- Overzicht derivatenposities;
- Overzicht managers, inclusief beoordelingen en rendementen.

Wekelijks levert de vermogensbeheerder ten minste de stand van het belegd vermogen, de dekkingsgraad en de behaalde performance over de maand.

8.7 Waarderingsgrondslag

De waardering van de beleggingen geschiedt op marktwaarde middels een drietal niveaus:

Niveau 1 betreft een zogenaamde directe marktwaardering in actieve markt.

Niveau 2 betreft een afgeleide marktwaardering met in de markt waarneembare data en/of vergelijkbare producten.

Niveau 3 betreft de waardering met de toepassing van modellen en technieken, waarbij de aannames en schattingen van betekenis zijn voor de waardering.

Participaties in niet-beurs genoteerde beleggingsfondsen worden, afhankelijk van de waardering van de onderliggende beleggingen, ingedeeld in Niveau 2 of Niveau 3.

De onderhandse leningen zijn ingedeeld op Niveau 3. Niveau 3 is een marktwaardebepaling niet gebaseerd op marktdata, maar gebaseerd op aannames (swapcurve) en schattingen (creditspread) die de prijs significant beïnvloeden. De onderhandse leningen worden gewaardeerd tegen marktwaarde, zijnde de contante waarde van de kasstromen, verdisconteerd tegen de rente op staatsobligaties met vergelijkbare looptijden, inclusief eventuele opslagen, behorende bij het risicoprofiel van de leningen en rekening houdend met eventuele vervroegde aflossingsmogelijkheden.

9 Premiebeleid

9.1 Actuarieel kostendekkende premie

De actuarieel kostendekkende premie bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Actuarieel benodigde premie voor de inkoop van de onvoorwaardelijke onderdelen van het pensioenreglement inclusief risico-onderdelen en de opslag voor toekomstige uitvoeringskosten;
2. Solvabiliteitsopslag over onderdeel 1;
3. Koopsom voor voorwaardelijke onderdelen van de pensioenovereenkomst met inachtneming van de geformuleerde toeslagstreven en de wijze van financieren;
4. Opslag voor uitvoeringskosten.

Deze elementen van de kostendekkende premie zijn als volgt nader gedefinieerd:

Ad 1. De door het pensioenfonds jaarlijks per onderneming berekende actuarieel benodigde koopsommen en risicopremies voor de actieve en arbeidsongeschikte deelnemers ter dekking van de reglementaire jaarlijkse opbouw en risicodekking van ouderdomspensioen, , partnerpensioen en wezenpensioen worden op basis van dezelfde grondslagen berekend, als de grondslagen ter berekening van de primo VPV. Deze grondslagen zijn opgenomen in paragraaf 7.1.

Ter dekking van het risico op arbeidsongeschiktheid en de daaruit voortvloeiende premievrijstelling wordt een opslag van 5,5% (herijkt per 01-12-2024) op de actuarieel benodigde koopsommen en risicopremies in acht genomen. Om de benodigde opslag voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid te bepalen is de gemiddelde benodigde vrijval uit de premie voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid over de laatste vijf boekjaren afgezet tegen de huidige gemiddelde vrijval uit de premie. Op basis van het resultaat op arbeidsongeschiktheid over de afgelopen vijf boekjaren is een opslag voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid van 5,5% op de premie benodigd. Het resultaat op arbeidsongeschiktheid zal blijvend worden gemonitord.

De actuarieel benodigde koopsommen en risicopremies zijn inclusief de benodigde opslag van 2,9% ter dekking van de in de VPV opgenomen opslag van 2,9% voor toekomstige uitvoeringskosten (administratie- en uitbetalingskosten).

Ad 2. De benodigde opslag voor het in stand houden van het vereist eigen vermogen (solvabiliteitsopslag) per 31 december van het voorafgaande jaar. Deze opslag wordt berekend over de hiervoor bedoelde actuarieel benodigde koopsommen- en risicopremies.

Ad 3. Vanwege het voorwaardelijke karakter en het streefniveau van het toeslagbeleid, wordt in de premie geen element opgenomen voor toeslagen en wordt hiervoor ook niet gereserveerd.

Ad 4. De opslag voor de uitvoeringskosten is gelijk aan de werkelijke uitvoeringskosten in het boekjaar verminderd met de vrijval uit de technische voorzienig voor uitvoeringskosten (door uitkeringen en afkoop).

De actuarieel kostendekkende premie wordt op grond van artikel 130 van de Pensioenwet jaarlijks vermeld in de jaarrekening en het jaarverslag van het pensioenfonds.

9.2 Gedempte actuarieel kostendekkende premie

Op grond van artikel 128, lid 2 van de Pensioenwet kan de actuarieel kostendekkende premie worden gedempt. Het pensioenfonds maakt gebruik van deze mogelijkheid.

Het pensioenfonds stelt de gedempte actuarieel kostendekkende premie vast op basis van dezelfde elementen als de actuarieel kostendekkende premie, met uitzondering van de volgende elementen:

- Onderdeel 1 van de gedempte actuarieel kostendekkende premie wordt berekend op basis van verwacht rendement dat opnieuw is vastgesteld per 1 november 2023. Het verwacht rendement is gebaseerd op de beleggingsmix van het fonds en de bijbehorende rendementen, waarbij de rendementen niet hoger zijn gesteld dan de maximale rendementen zoals voorgeschreven door de Commissie Parameters en zoals die gelden in 2023. Bij een ongewijzigde strategische beleggingsmix staat de termijnstructuur van de maximaal te hanteren rendementen in beginsel tot en met 2028 vast.
- Daarnaast wordt bij de gedempte actuarieel kostendekkende premie een opslag opgenomen voor de geambieerde toeslagverlening. De opslag voor geambieerde toeslagverlening is gebaseerd op de prijsinflatie. De prijsinflatie die gehanteerd wordt volgt een ingroeipad startend vanuit het huidige niveau volgens raming van het Centraal Plan Bureau naar het voorgeschreven lange termijn niveau van de forward rate van 2% (vanaf het vijfde jaar). Per 1 november 2023 is het ingroeipad vastgezet voor 5 jaar.
- In de publicatie geeft DNB aan ruimte en reden te hebben gezien om een alternatief ingroeipad toe te staan. Daarin wordt voor 2023 niet geleidelijk toegegroeid naar het langetermijnniveau van 1,9%, maar conform de aangehaalde CPB-publicatie direct naar 2,9%. Pensioenfonds Forbo heeft op 30 november 2022 besloten dit alternatieve ingroeipad toe te passen omdat het fonds van oordeel is dat dit alternatieve pad beter past bij het fonds. Omdat er sprake is van een voorwaardelijke toekomstige toeslagverlening, wordt de opslag voor de geambieerde toeslagverlening niet meegenomen in de kostprijs van pensioenopbouw (onderdeel 1), maar wordt het toegevoegd aan onderdeel 3 in de gedempte actuarieel kostendekkende premie. Indien de opslag voor de geambieerde toeslagverlening hoger is dan de opslag voor solvabiliteit, dan wordt het meerdere in aanmerking genomen. De hoogste van de opslag voor de geambieerde toeslagverlening en de opslag voor solvabiliteit is dus leidend.

Nadat het pensioenfonds op basis van de hiervoor beschreven elementen de gedempte actuarieel kostendekkende premie als bedoeld in artikel 128, lid 2 van de Pensioenwet heeft vastgesteld, wordt uit evenwichtigheidsoverwegingen getoetst of deze vastgestelde gedempte actuarieel kostendekkende premie voldoet aan de door het pensioenfonds gewenste ondergrens van de premiedekkingsgraad van 90%. Hierbij wordt uitgegaan van een premiedekkingsgraad op basis van de 12-maandsgemiddelde van de, door DNB voorgeschreven, rentetermijnstructuur over de periode oktober tot oktober van het voorafgaande jaar.

Mocht blijken dat de door het pensioenfonds vastgestelde gedempte actuarieel kostendekkende premie als bedoeld in artikel 128, lid 2 van de Pensioenwet niet voldoet aan de ondergrens van de premiedekkingsgraad van 90%, dan wordt voor de opbouwtoets als bedoeld in paragraaf 9.5 een percentage vastgesteld waarmee de door het pensioenfonds vastgestelde gedempte actuarieel kostendekkende premie wordt verhoogd om alsnog te voldoen aan de ondergrens van de premiedekkingsgraad van 90%.

De gedempte actuarieel kostendekkende premie als bedoeld in artikel 128, lid 2 van de Pensioenwet wordt op grond van artikel 130 van de Pensioenwet jaarlijks vermeld in de jaarrekening en het jaarverslag van het pensioenfonds.

9.3 Feitelijke te betalen vaste premie

De feitelijk door de aangesloten ondernemingen te betalen vaste premie bedraagt voor de periode vanaf 1 januari 2020 tot 1 januari 2023 23% van de (gemaximeerde) loon- en ploegendiensttoeslagsom. Dit is inclusief de deelnemersbijdrage. Deze premieafspraak is verlengd voor de jaren 2023 tot en met 2026.

9.4 Deelnemersbijdrage

De deelnemersbijdrage bedraagt ca. 10,8% van de (gemaximeerde) pensioen- en ploegendienstgrondslag van de deelnemer. De deelnemersbijdragen zijn vastgelegd in de pensioenreglementen.

9.5 Opbouwtoets

Het pensioenfonds toetst jaarlijks of de feitelijk te betalen vaste premie ten minste gelijk is aan de gedempte actuarieel kostendekkende premie (inclusief de eventuele verhoging in verband met de ondergrens van de premiedekkingsgraad van 90%) die benodigd is om het streefopbouwpercentage van 1,875% te kunnen financieren .

Indien in enig jaar de feitelijk te betalen vaste premie minder bedraagt dan de gedempte actuarieel kostendekkende premie (inclusief de eventuele verhoging in verband met de ondergrens van de premiedekkingsgraad van 90%) die benodigd is om het streefopbouwpercentage van 1,875% te kunnen financieren, dan wordt het opbouwpercentage van 1,875% zodanig naar beneden toe bijgesteld dat de gedempte actuarieel kostendekkende premie (inclusief de eventuele verhoging in verband met de ondergrens van de premiedekkingsgraad van 90%) gelijk is aan de feitelijk te betalen vaste premie.

Indien in enig jaar de feitelijk te betalen vaste premie meer bedraagt dan de gedempte actuarieel kostendekkende premie (inclusief de eventuele verhoging in verband met de ondergrens van de premiedekkingsgraad van 90%) die benodigd is om het streefopbouwpercentage van 1,875% te kunnen financieren, wordt het meerdere toegevoegd aan de algemene middelen van het pensioenfonds

9.6 Deelnemerspremie ANW-hiaatpensioen

Voor de deelnemers die op vrijwillige basis een ANW-hiaatpensioen verzekerd hebben via het pensioenfonds, houden de aangesloten ondernemingen een bedrag gelijk aan de door de herverzekeraar vastgestelde risicopremie op het loon van de deelnemer in. De aangesloten ondernemingen dragen deze deelnemerspremie voor het ANW-hiaatpensioen aan het pensioenfonds af. Als de dekking van het vrijwillig ANW-hiaatpensioen na ingang van het pensioen in stand blijft, wordt de premie maandelijks verrekend met de uitkering van het pensioen.

10 Financiële sturingsmiddelen

10.1 Premiebeleid

Uit hoofdstuk 9 blijkt dat de aangesloten ondernemingen elk jaar een vaste premie betalen. De premie bevat geen opslag voor toeslagverlening.

10.2 Beleggingsbeleid

Uit hoofdstuk 8 blijkt dat het strategische beleggingsbeleid door middel van een ALM-studie wordt afgestemd op de verplichtingen van het pensioenfonds. Door het strategische beleggingsbeleid om de drie jaar te herijken aan de hand van een nieuwe ALM-studie, en het jaarlijks evalueren van de werkelijke performance tegenover de meest recente ALM-studie, kan er worden ingespeeld op wijzigingen in het risicoprofiel van de pensioentoezeggingen en in de risicoperceptie van de deelnemers en het bestuur van het pensioenfonds.

10.3 Toeslagbeleid

10.3.1 Toeslagbeleid op grond van het FTK

De mate van toeslagverlening wordt jaarlijks door het bestuur vastgesteld en is afhankelijk van de financiële positie van het pensioenfonds. Hierbij wordt aangesloten bij de wettelijke regels omtrent toeslagverlening en de wettelijke ondergrenzen voor toeslagverlening worden hierbij gevolgd. Er bestaat geen recht op toeslagen. Bovendien wordt er door het pensioenfonds geen bestemmingsreserve aangehouden en er wordt geen premie betaald om in de toekomst toeslagen te kunnen toekennen. De toeslagen worden derhalve gefinancierd uit het overrendement van het pensioenfonds.

Met betrekking tot de mate van de feitelijke toekenning van toeslagen voor rekening van het pensioenfonds wordt rekening gehouden met de uitgangspunten van het in 2015 ingevoerde financieel toetsingskader. Bij het beoordelen van de financiele positie van het fonds ten behoeve van de toeslagverlening wordt de beleidsdekkingsgraad per eind oktober gehanteerd.

Het bestuur hanteert voor een besluit over de feitelijke toekenning de onderstaande beleidsstaffel uit het financieel toetsingskader als leidraad:

Beleidsdekkingsgraad	Toeslagverlening
Kleiner dan 110%	Nihil
Groter of gelijk aan 110%, maar kleiner dan de bovengrens	Gedeeltelijk (voor zover ook in de toekomst te realiseren)
Groter of gelijk aan de bovengrens	Volledige toeslagverlening + eventueel inhaaltoeslagen en/of herstel van kortingen

De hoogte van de toeslagverlening die volgt uit bovenstaande leidraad is het maximale percentage dat toegekend kan worden. Het bestuur besluit echter welk percentage werkelijk toegekend wordt per jaar, hierbij gebruikmakend van de geboden wettelijke mogelijkheden omtrend toeslagverlening. Indien het bestuur besluit tot het toekennen van een toeslag, wordt als maatstaf voor de alle deelnemers de Consumentenprijsindex (alle bestedingen) -afgeleid over de periode oktober tot oktober van het jaar daaraan voorafgaand gehanteerd, indien de ontwikkeling van de Consumentenprijsindex positief is geweest.

De bovengrens wordt jaarlijks vastgesteld zodanig dat deze voldoet aan de eis van toekomstbestendigheid.

De vaststelling van de bovengrens is als volgt:

- Contante waarde toeslagen (CWT) = de contante waarde van de kasstromen behorende bij de toeslagen indien de volledige maatstaf in elk jaar in de toekomst over de op de berekeningsdatum opgebouwde aanspraken wordt verleend. De contante waarde wordt bepaald op basis van het verwachte netto meetkundige rendement op zakelijke waarden (5,6%).
- De technische voorziening (TV) wordt bepaald op basis van de per de berekeningsdatum door het fonds gehanteerde actuariële grondslagen, inclusief de door de Nederlandsche Bank per die datum gepubliceerde rentetermijnstructuur.
- Bovengrens toeslagbeleid = 110% + CWT / TV

10.3.2 Toeslagbeleid op grond van de AMvB

Het bestuur kan in 2022 en 2023 besluiten toeslag te verlenen op grond van van een wijziging van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfonden in verband met toeslagverlening vanwege de voorgenomen transitie. Deze wijziging is aan aanvulling op de huidige mogelijkheid zoals in de paragraaf hierboven beschreven en vervangt hem niet.

Om gebruik te kunnen maken van de extra mogelijkheid, gelden de volgende voorwaarden:

- Het pensioenfonds is voornemens in te varen
- De beleidsdekkingsgraad is 105% of hoger
- De actuele dekkingsgraad is 105% of hoger en blijft na toeslagverlening minimaal 105%
- Besluit wordt genomen in 2022

Indien besloten wordt gebruikt te maken van deze regeling, dan dient het pensioenfonds:

- De een intentie tot invaren van sociale partners te hebben (is beschikbaar);
- Te onderbouwen waarom toeslagverlening plaatsvindt vanuit het belang van deelnemers, gewezen deelnemers, andere aanspraakgerechtigden en pensioengerechtigden; en
- Kwatitatief de generatie-effecten van de toeslagverlening te beschrijven, waarbij onderscheid gemaakt wordt naar leeftijdscohorten per geboortejaar in gehele jaren, tenzij er zwaarwegende redenen zijn om andere leeftijdscohorten te hanteren en toegelicht wordt dat daarbij sprake is van voldoende representativiteit en voldoende onderscheidende verschillen.

De eis voor toekomstbestendig indexeren geldt niet voor de extra mogelijkheid tot toeslagverlening.

Inhaaltoeslagen en herstel van kortingen

Indien in een jaar de beleidsdekkingsgraad groter of gelijk is aan de bovengrens van het toeslagbeleid kan het fonds overgaan tot inhaaltoeslagen en/of herstel van kortingen. Een herstel van gemiste toeslagen of kortingen vindt plaats indien de afgelopen vijf jaar in één of meerdere jaren geen volledige toeslag is verleend of een korting is toegepast. Het fonds beschouwt daarbij een korting als een negatieve toeslag.

Gemiste toeslagen (inclusief kortingen) worden op persoonsniveau geadministreerd tot maximaal vijf jaar terug.

Indien herstel van gemiste toeslagen (inclusief kortingen) mogelijk is, worden de gemiste toeslagen op volgorde van anciënniteit (oudste eerst) cumulatief gerepareerd tot maximaal 5 jaar terug.

Van het overschot boven de beleidsdekkingsgraad is één vijfde beschikbaar voor de reparatie van gemiste toeslagen (inclusief kortingen). Dit budget zal gebruikt worden voor het cumulatief repareren van de gemiste toeslagen. Het repareren van kortingen heeft voorrang op het repareren van gemiste toeslagen.

Er wordt geen onderscheid gemaakt in status van deelnemers en pensioengerechtigden bij het repareren van toeslagen.

10.4 Beperking pensioenopbouw pensioenregeling

Het pensioenreglement geeft het bestuur de mogelijkheid om de pensioenopbouw te beperken, indien de bijdragen over enig jaar niet voldoende zijn om de over dat jaar te verwerven pensioenrechten te dekken. In dat geval zal het bestuur echter eerst bezien of de bijdragen uit de vrije middelen van het pensioenfonds kunnen worden aangevuld tot het vereiste niveau. Voor zover dat niet mogelijk is worden de pensioengrondslagen van de actieve deelnemers in dat jaar zodanig verlaagd dat de bijdrage, eventueel vermeerderd met de hiervoor bedoelde vrije middelen, dekkend is.

10.5 Kortingsbeleid

Het bestuur kan als noodmaatregel besluiten de opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten te verminderen, indien overige maatregelen niet voldoende zijn.

Deze situatie kan zich voordoen indien:

- Uit het herstelplan blijkt dat met inzet van overige financiële sturingsmiddelen herstel binnen de wettelijke termijnen niet mogelijk is. Vermindering van aanspraken zal dan in principe gespreid over de duur van het herstelplan plaatsvinden. Alleen de korting in het eerste jaar zal onvoorwaardelijk worden toegepast. Eventuele kortingen in latere jaren zullen alleen worden toegepast indien en voor zover dit noodzakelijk blijkt bij het in dat jaar op te stellen herstelplan.

- Er op vijf achtereenvolgende (jaarlijkse) meetmomenten sprake is van een dekkingstekort, en tevens de actuele dekkingsgraad op dat moment lager is dan de vereiste minimale dekkingsgraad het fonds genoodzaakt zal zijn de situatie van een dekkingstekort per direct op te heffen door het korten van de opgebouwde aanspraken en rechten. Deze korting is onvoorwaardelijk. De diepte van de korting is bepalend voor de spreiding van de korting over het resterende hersteltermijn. Er zal in een jaar niet meer dan 5,0% onvoorwaardelijk gekort worden bij een dekkingstekort, mits het fonds in de resterende hersteltermijn wel uit het tekort kan komen. Indien de korting groter is dan dit percentage, zal deze in beginsel gespreid worden over het resterende hersteltermijn indien de administrateur hier gevolg aan kan geven. Indien de korting kleiner is dan dit percentage zal de korting ineens worden toegepast. Indien de administrateur geen gevolg kan geven aan het spreiden van het kortingspercentage, zal de korting ineens worden toepast.

Toegepaste kortingen zullen op individuele basis bijgehouden worden in de administratie gedurende vijf jaar en kunnen in de toekomst worden gerepareerd, mits de beleidsdekkingsgraad hoger is dan de bovengrens van de beleidsstaffel voor het toeslagbeleid (zie ook de paragraaf “Toeslagbeleid”).

Indien herstel van kortingen mogelijk is, worden de gemiste kortingen cumulatief gerepareerd, tot maximaal 5 jaar terug waarbij de oudste korting het eerst wordt hersteld.

Zoals beschreven in de paragraaf “Inhaaltoeslagen en herstel van kortingen” heeft het repareren van kortingen voorrang op het repareren van gemiste toeslagen.

Er wordt geen onderscheid gemaakt in status van deelnemers en pensioengerechtigden bij het repareren van kortingen.

10.6 Noodclausule

Mocht ondanks het inzetten van de beschikbare sturingsmogelijkheden een situatie van onderdekking niet binnen de daarvoor gestelde termijn worden weggewerkt of zeer waarschijnlijk niet worden weggewerkt, dan is het bestuur bevoegd om te besluiten opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten te verminderen (afstempelen) waarbij de rechten voor alle deelnemers evenredig worden verlaagd. Indien er daarna weer voldoende verbetering van de financiële positie optreedt, zal beoordeeld worden in hoeverre deze vermindering kan worden hersteld (tot maximaal 5 jaar terug).

Deze noodmaatregelen zijn beschreven in het crisisplan (zie bijlage).

Hiermee wordt voldaan aan het gestelde in artikel 134 van de Pensioenwet met betrekking tot de mogelijkheid om pensioenaanspraken en pensioenrechten te korten.

11 Bijlagen

A. Geschiktheidsplan

B. Uitvoeringsovereenkomsten

C. Gedragscode

D. Klokkenluidersregeling

E. Incidentenbeleid

F. Verklaring inzake beleggingsbeginselen

G. Beleid Integraal Risicomanagement

H. Taken en bevoegdheden Compliance Officer

I. Crisisplan

J. Berekenmethode Vereist eigen vermogen

K. Uitbestedingsbeleid

L. Klachtenregeling

M. Organisatie Inrichting

N. Financieel crisisbeleid

O. Prudent Person onderbouwing

P. Beleid en procedure bepaling (beleids-)dekkingsgraad

Q. Privacybeleid

R. IT-Beleid

S. Datakwaliteitsbeleid (concept)